

CHAPTER 1

Oddr hét maðr Qnundarson breiðskeggs, Úlfarssonar, Úlfssonar á Fitjum, Skeggjasonar, Þórissonar hlammanda. Hann bjó á Breiðabólstað í Reykjardal í Borgarfirði. Hann átti þá konu, er Jórunn hét; hon var vitr kona ok vel látin. Þau áttu fjögur börn: sonu tvá vel mannaða ok dætr tvær. Annarr son þeira hét Þóroddr, enn annarr Þórvaldr. Þuríðr hét dóttir Odds, enn qnnur Jófríðr. Hann var kallaðr Tungu-Oddr. Eingi var hann kallaðr jafnaðarmaðr.

Torfi hét maðr ok var Valbrandsson, Valþjófssonar, Ørlygssonar frá Esjubergi; hann átti Þuríði Tungu-Oddsdóttur; þau bjuggu á qðrum Breiðabólstað.

Arngrímr hét maðr, Helgason, Hognasonar, er út kom með Hrómundi; hann bjó í Norðrtungu; hann var kallaðr Arngrímr goði. Helgi hét son hans.

Blund-Ketill hét maðr, son Geirs hins auðga ór Geirshlíð, Ketilssonar blunds, er Blundsvatn er við kennt. Hann bjó í Qrnólfsdal; þat var nokkuru ofar enn nú stendr bærinn. Var þar mart bæa upp í frá. Hersteinn hét son hans. Blund-Ketill var manna auðgastr ok bezt að sér í fornum síð; hann átti þrjá tigu leigulanda. Hann var hinn vinsælasti maðr í heraðinu.

Þórkell trefill hét maðr; hann var Rauða-Bjarnarson; hann bjó í Svignaskarði fyrir utan Norðrá. Helgi var bróðir Þórkels, er bjó í Hvammi í Norðrárdal. Annarr var Gunnvaldr faðir Þórkels, er átti Helgu, dóttur Þórgeirs á Víðímýri. Þórkell trefill var vitr maðr ok vel vinsæll, stórauðigr at fé.

Þórir hét maðr; hann var snauðr at fé ok eigi mjök vinsæll af alþýðu manna. Hann lagði þat í vana sinn, at hann fór með sumarkaup sitt heraða í milli, ok seldi þat í qðru, er hann keypti í qðru, ok groeddist honum brátt fé af kaupum sínum. Ok eitt sinn, er Þórir fór sunnan um heiði, hafði hann með sér høens í qor norðr um land, ok seldi þau með qðrum kaupskap, ok því var hann kallaðr Høensa-Þórir.

Nú groeðir Þórir svá mikit, at hann kaupir sér land, er at Vatni heitir upp frá Norðrtungu; ok fá vetr hafði hann búit áðr hann gerðist svá mikill auðmaðr, at

vitr wise, intelligent — 3, 19

þau they, those (demonstrative/personal pronoun) — 3, 8, 24

fjórir four — 4 *fjögur*

barn child — 4 *þörn*

mannaðr well brought up, accomplished, mannerly — 4 *mannaða*

eingi no, none, not any — 6

jafnaðarmaðr fair-dealing man, one who deals equitably — 6

auðigr wealthy, rich — 11 *auðga* · 14 *auðgastr*

ofar higher up, further up — 12

bær farmstead, farm buildings, town — 13 *bæa* · 13 *bærinn*

forn old, ancient — 14 *fornum*

siðr refers to the old pre-Christian religion/custom — 14 *sið*

tigr thirty (three tens) — 14 *tigu*

leiguland leased land, tenant farmland — 14 *leigulanda*

vinsæll popular, well-liked — 15 *vinsælasti* · 19, 20

herað district, countryside — 15 *heraðinu* · 21 *heraða*

trefill nickname meaning 'the fringe/tatter' — 19

stórauðigr very wealthy — 19

snauðr poor, destitute — 20

alþýða the people, common folk, the public — 20 *alþýðu*

vani habit, custom — 21 *vana*

sumarkaup wages or pay earned for summer work — 21

selja sell; hand over, give — 22, 24 *seldi*

groeða he began to profit, wealth accrued to him — 22 *græddist* · 26 *græðir*

brátt soon, quickly — 22

kaup bargain, purchase, trade; wages — 22 *kaupum*

sunnan from the south — 23

heiðr heath, moor — 23 *heiði*

høens hens, poultry — 23

for journey, expedition — 23

kaupskapr trade goods, merchandise; trading — 24 *kaupskap*

auðmaðr wealthy man, rich man — 27

IN CONTEXT

3 **l**átin well thought of, well regarded (idiom with vel)

13 **í** part of the idiom 'upp í frá', meaning 'further up from there'

13 **frá** part of the idiom 'upp í frá', meaning 'further up from there'

17 **ú**tan together with 'fyrir' forms the compound preposition meaning 'beyond, on the far side of'

hann átti undir vel hverjum manni stórfé. Enn þó at honum græddist fé mikit, þá heldust þó óvinsældir hans, þvíat varla var til óþokkasælli maðr enn Hænsa-Þórir var.

CHAPTER 2

Einn dag gørir Þórir heiman ferð sína ok ríðr í Norðrtungu ok hitti Arngrím goða ok bauð honum barnfóstr: ‘vil ek taka við Helga syni þínum ok geyma sem ek kann; enn ek vil hafa vináttu þína í mót ok fylgi, til þess at ek nái réttu af monnum’.

Arngrímr svarar: ‘svá list mér sem lítill hofuðburðr muni mér at þessu barnfóstri’.

Þórir svarar: ‘ek vil gefa sveininum hálf fé mitt, heldr enn ek nái eigi barnfóstrinu; enn þú skalt rétta hluta minn ok vera skyldr til, við hvern sem ek á um’.

Arngrímr svarar: ‘þat ætla ek mála sannast, at neita eigi því, er svá vel er boðit’.

Fór þá Helgi heim með Þóri, ok heitir þar nú síðan bærinn at Helgavatni. Arngrímr veitti Þóri umsjá, ok þykkir þegar ódælla við hann, ok nair hann nú réttu máli af hverjum manni. Græðist honum nú stórmikit fé ok gørist hinn mesti auðmaðr. Helst honum enn óvinsældin.

CHAPTER 3

Þat var eitt sumar, at skip kom af hafi í Borgarfjörð, ok lögðu þeir eigi inn í ósinn, enn lögðu útarliga á hofnina. Orn hét stýrimaðr; hann var vinsæll maðr ok hinn besti kaupdrengr.

Oddr frétti skipkomuna; hann var vanr í fyrra lagi í kaupstefnur at koma ok leggja lag á varning manna, þvíat hann hafði heraðstjórn. Þótti engum dælt fyrr at kaupa enn vissi, hvat hann vildi at gøra.

Nú hittir hann kaupmenn, ok fréttir eftir, hversu þeir ætla sína ferð, eðr hve

stórfé great wealth, large sum of money — 1

græða grew wealthy, prospered — 1 *græddist* · 15
Græðist

óvinsæld unpopularity, ill-will — 2 *óvinsældir* · 16
óvinsældin

varla hardly, scarcely — 2

ópokkasæll unpopular, disliked, ill-favored — 2
ópokkasælli

heiman from home — 4

barnfóstr fostering of a child — 5 · 8 *barnfóstri* · 10
barnfóstrinu

geyma keep, guard, take care of — 5

vinátta friendship — 6 *vináttu*

fylgi support, following, help — 6

nái reach, get, attain — 6, 9 *nái* · 14 *nair*

réttr used substantively here: ‘justice, one’s due’ — 6,
15 *réttu*

hofuðburðr honor or standing to be gained — 8

hálftr half — 9 *hálftr*

rétta hand over, deliver — 10

skyldr related, akin; bound, obliged — 10

neita refuse, deny — 12

boer farmstead, farm buildings, town — 13 *bærinn*

umsjá care, oversight, supervision — 14

ódæll hard to deal with, overbearing — 14 *ódælla*

stórmikill very great, huge — 15 *stórmikit*

auðmaðr wealthy man, rich man — 16

haf sea, ocean — 17 *hafi*

óss river mouth, estuary — 18 *ósinn*

útarliga far out, near the outer end — 18

hofn harbour, haven — 18 *hofnina*

stýrimaðr steersman, ship’s captain — 18

vinsæll popular, well-liked — 18

kaupdrengr trader, merchant — 19

frétta ask, inquire; hear of, learn — 20 *frétti* · 23
fréttir

skipkoma arrival of a ship — 20 *skipkomuna*

vanr used to, accustomed to — 20

fyrr early — 20 *fyrra*

kaupstefna market, trading meeting — 20
kaupstefnur

varningr wares, merchandise — 21 *varning*

heraðstjórn authority or governance over a district
— 21

enginn no one, none — 21 *engum*

dæll easy, easy to deal with, familiar — 21 *dælt*

kaupmaðr merchant, trader — 23 *kaupmenn*

hvé how — 23 *hve*

IN CONTEXT

2 **til** with ‘vera’ forms the idiom ‘to exist, be found’

5 **taka** ‘taka við’ means to take in, receive, or foster (a child)

6 **mót** the phrase ‘í mót’ means ‘in return, in exchange’

22 **enn** than, following comparative ‘fyrr’

23 **eftir** ‘about, concerning’, as in fréttast eftir ‘to inquire about’

skjótar sölur þeir vildu hafa, ok sagði þann vanda, at hann legði lag á varning manna.

Qrn svarar: ‘sjálfir ætlum vér at ráða vorri eigu fyrir þér, þvíat þú átt öngan pening með vorum varnaði, ok muntu ráða at sinni eigi meira enn þú mælir’.

Oddr svarar: ‘þat grunar mik, at þat gegni þér verr enn mér, ok svá skal ok vera. Er því at lýsa, at vér þönnum öllum mönnum kaup við yðr, at eiga ok svá flutningar allar, svá at ek skal fé af þeim taka, sem yðr veita nokkura björg; enn ek veit at þér flytist eigi ór höfninni fyrir misgöngin’.

Qrn svarar: ‘ráða máttu ummælum þínum, enn eigi látum vér kúgast at heldr’.

Oddr ríðr nú heim, enn Austmenn liggja þar í höfninni, ok gefr þeim eigi í brottu.

CHAPTER 4

Annan dag eftir reið Hersteinn Blund-Ketilsson út á Nes. Hann fann Austmenn, er hann reið útan; kannast hann við stýrimann, ok varð vel at skapi.

Qrn sagði Hersteini, hversu mikinn ójafnað Oddr bauð þeim, ‘ok þykkjumst vér eigi vita, hversu vér skulum með fara voru máli’.

Þeir talast við um daginn ok at kveldi ríðr Hersteinn heim, ok segir fōður sínum frá farmönnum ok hvar nú er komit þeira máli.

Blund-Ketill svarar: ‘viðkennumst ek mann þenna at þinni frásögu, at því at ek var með fōður hans, þá er ek var barn, ok hefir ek eigi nýtari dreng fundit enn hans fōður, ok er þat illa, at hans kosti er þröngt, ok þat mundi faðir hans ætla, at ek mundi nokkut líta á hans mál, ef hann þyrfti þess við, ok á morgin snemma skaltu ríða út í Höfn, ok bjóða honum hingat með svá marga menn sem hann vill; enn ef hann vill annat heldr, þá skal flytja hann hvert er hann vill, suðr eða norðr, ok skal ek leggja á allan hug, sem ek hefir fōng á, honum við at hjálpa.’

Hersteinn kvað þat gott ráð ok drengilegt, enn þó er meiri ván, at þarfyrir hafim

skjótr swift, quick — 1 skjótar

sala sale — 1 sölur

vandi difficulty, hard case; custom, habit — 1 vanda

varningr wares, merchandise — 1 varning

sjálfir self, oneself — 3 sjálfir

peningr coin, penny — 3 pening

varnaðr goods, wares, cargo — 4 varnaði

sinni idiom ‘at sinni’ = ‘this time, on this occasion’ — 4

meiri more, greater — 4 meira

gruna suspect, have a misgiving — 5 grunar

gegna turn out, prove to be (worse) for you — 5 gegni

lýsa make known, declare; shine, give light — 6

banna forbid, prohibit — 6 þönnum

kaup bargain, purchase, trade; wages — 6

flutning conveyance, transport; pleading of a case — 7 flutningar

björg help, deliverance, sustenance — 7

höfn harbour, haven — 8, 10 höfninni

misganga the offences or violations that justify keeping the ships in port — 8 misgöngin

ummæli words, statement, pronouncement — 9 ummælum

kúga coerce, force, cow — 9 kúgast

austmaðr Norwegian, man from the East — 10, 12 Austmenn

brottu away, gone — 11

kannask he became acquainted with / took to (the captain) — 13 kannast

stýrimaðr steersman, ship's captain — 13 stýrimann

skap idiom ‘verða vel at skapi’ = to be well-pleased, to take a liking to — 13 skapi

ójafnaðr injustice, unfairness — 14 ójafnað

farmaðr seafarer, travelling merchant — 17 farmönnum

viðkennask to acknowledge, recognize — 18 viðkennumst

frásaga narrative, story, account — 18 frásögu

barn child — 19

nýtir useful, capable, worthy — 19 nýtari

drengr brave, honourable man; young man, fellow — 19 dreng

þröngr narrow, tight, crowded — 20 þröngt

nokkut somewhat, a little — 21 nokkut

morgin the phrase ‘á morgin’ idiomatically means ‘tomorrow’ rather than literal... — 21

snemma early — 21

hingat hither, to this place — 22

hvert whither, to where — 23

hugr mind, thought, courage — 24 hug

fang grasp, hold; wrestling; (pl.) provisions, supplies — 24 fōng

hjálpa help, aid, assist — 24

drengilegr manly, valiant — 25 drengilegt

ván hope, expectation, likelihood — 25

þarfyrir for that, on that account — 25

IN CONTEXT

1 lag ‘price, rate’, part of the idiom leggja lag á e-t ‘to fix a price on something’

3 fyrir idiomatic: ‘in preference to, rather than’ you, not literal spatial ‘before’

8 flytist move away, depart (reflexive sense)

9 at used with ‘heldr’ to mean ‘any the more’

10 gefr impersonal use: the wind does not favor their departure

15 með part of phrasal verb ‘fara með’ = to deal with, handle

15 fara used with ‘með’ to mean ‘deal with, handle’

17 komit used idiomatically of a situation having reached a certain point, i.e. how matters now stand

21 við particle completing the idiom ‘þurfa e-s við’ (to need something)

23 annat meaning ‘something else’ i.e. a different course of action

25 er used impersonally: ‘there is’

vér óvingan annarra ‘.’

Blund-Ketill svarar: ‘þar sem vér berum eigi verra mál til enn Oddr, þá kann vera at oss falli þat létt’.

Nú líðr nóttin; enn þegar um morgininn snemma lætr Blund-Ketill safna hrossum ór haga, ok er þá búin ferðin, ok rekr Hersteinn hundrað hrossa í móti kaupmönnum, ok þurfti einkis á bú at biðja. Hann kemr út þangat, ok sagði Erni tillag fōður síns. Qrn kvaðst gjarna þenna kost þiggja vilja, enn kvaðst þó hyggja at þeir fedgar mundi fá óvingan annarra manna fyrir þetta. Hersteinn kvað þá eigi verða farit at því.

Qrn mælti: ‘þá skulu hásetar mínir flytja sik í qnnur heruð, ok er þó ærit í ábyrgð, þóat vér sém eigi allir í einu heraði’.

Hersteinn flytr nú Qrn heim með sér ok varning hans, ok skilst eigi fyrr við enn allir kaupmenn eru í burtu, ok búit um skip ok qllu til skila komit. Blund-Ketill tekr æfarvel við Qrni; sat hann þar í góðum fagnaði; komu nú tíðindi þessi fyrir Odd, hvat Blund-Ketill hefir ráðs tekit; ok tala menn nú um, at hann hafi sýnt sik í mótgangi við hann.

Oddr svarar: ‘kalla má þat svá, enn þar er sá maðr, er bæði er vinsæll ok kappsamr, ok vil ek enn vera láta svá búit’.

Ok er nú kyrrt.

CHAPTER 5

Sumar þetta var lítill grasvǫxtr, ok eigi góðr fyrir því, at lítt þornaði, ok varð alllítill heybjörg manna.

Blund-Ketill fór um haustit til landseta sinna, ok segir, at hann vill heyileigur hafa á qllum lǫndum sínum: ‘eigum vér margt fé at fódra, enn hey fást lítill; ek vil ok ráða fyrir, hversu miklu slátrað er í haust á hverju búi allra minna landseta, ok mun þá vel hlýða’.

óvingan enmity, hostility, unfriendliness — 1, 8

verri worse — 2 *verra*

létt light, easy; cheerful — 3 *létt*

nótt night — 4 *nóttin*

morginn morning — 4 *morgininn*

snemma early — 4

safna gather, collect, assemble — 4

hross horse — 5 *hrossum* · 5 *hrossa*

hagi pasture, grazing land — 5 *haga*

hundrað hundred — 5

kaupmaðr merchant, trader — 6 *kaupmönnum* · 13 *kaupmenn*

tillag contribution, support, advice — 7

gjarna gladly, willingly — 7

fedgar father and son(s) — 8

háseti oarsman, member of a ship's crew — 10 *hásetar*

herað district, countryside — 10 *heruð* · 11 *heraði*

œrinn ample, sufficient, plenty of — 10 *œrit*

ábyrgð responsibility, risk — 11

þóat although, even though — 11

varningr wares, merchandise — 12 *varning*

skil put in order, settled (idiom: til skila komit) — 13 *skila*

æfarvel very well, exceedingly — 14

fagnaðr good hospitality, warm reception — 14 *fagnaði*

mótgangr opposition, hostility — 16 *mótgangi*

bæði both — 17

vinsæll popular, well-liked — 17

kappsamr eager, competitive, vehement — 17

kyrr quiet, still, at peace — 19 *kyrrt*

grasvǫxtr growth of grass — 20

lítt little, slightly, poorly — 20

þorna dry up, become dry — 20 *þornaði*

alllítill very small, very slight — 21 *alllítill*

heybjörg hay-supply, hay yield — 21

haust autumn — 22 *haustit* · 24

landseti tenant, tenant farmer — 22, 24 *landseta*

heyleiga hay-rent, rent paid in hay — 22 *heyleigur*

fóðra to feed, fodder (livestock) — 23

hey hay — 23

slátra slaughter, butcher — 24 *slátrað*

hlýða work out, be satisfactory — 25

IN CONTEXT

2 **til** used adverbially with ‘bera mál til’ = to press a case as far/strongly

2 **enn** than, after a comparative

9 **farit** used impersonally: ‘be carried out, happen’

9 **því** ‘at því’ = ‘on that account, in that matter’

14 **f** indicates location: ‘in’

15 **tekit** made a decision (idiom: taka ráðs)

20 **fyrir** part of causal phrase ‘fyrir því at’ meaning ‘because’

20 **því** part of causal phrase ‘fyrir því at’ meaning ‘because’

20 **at** completes causal conjunction ‘fyrir því at’ = ‘because’

Nú líðr sumar af hendi ok kemr vetr, ok er snemma nauðamikill norðr um Hlíðina, enn viðrbúningr lítill; fellr mǫnnum þungt. Ferr svá fram um jól; ok er Þorri kemr, þá ekr hart at mǫnnum, ok eru margir þá upptefldir.

Ok at kveldi eins dags kemr landseti Blund-Ketils, ok segir sik vera í heyþroti, ok krefr órlausna.

Bónði svarar: ‘hverju gegnir þat? ek þóttumst svá til ætla á hausti, at ek hugða at vel mundi hlýða’.

Sjá svarar: at færra var slátrat enn hann sagði fyrir.

Blund-Ketill mælti: ‘vit skulum eiga kaup saman; ek mun leysa þik ór vandræði þessu um sinn, enn þú seg þetta engum manni, þvíat ek vil eigi venja menn upp á mik, allrahelst síðan þér hafit þó eigi haft mín tillog’.

Sá fór heim ok sagði sínum vin, at Blund-Ketill sé afbragð annarra manna í qllum viðskiftum, ok kvað hann sik ór vandræði leyst hafa; enn sá sagði sínum vin, ok verðr þat svo víst um alt heraðit.

Líðr stund ok kemr Gói; þá koma tveir landsetar hans ok segja sik heyþrota.

Blund-Ketill svarar: ‘illa hafit þér gert, at þér hafit afbrugðit mínum ráðum, þvíat þat er þann veg, þóat vér hafim nú hey mikil, þá hofum vér ok fé því fleira; nú ef ek miðla yðr, þá hefi ek ekki til míns fjár; er nú hér um at kjósa’.

Þeir ala á málit ok tjá vesöld sína, enn honum þótti hǫrmuligt at heyra þeira veinan, ok lét reka heim fjóra tigu hrossa ok hundrað, ok lét drepa fjóra tigu hrossa, þau er verst voru, enn gaf landsetum sínum þat fóðr, sem hrossunum var ætlat áðr; fara þeir heim fegnir.

Vetrinn gørist því verri sem meir leiðá, ok verðr ørkola fyrir mǫrgum.

CHAPTER 6

Nú kemr einmánuðr, ok koma tveir landsetar Blund-Ketils. Þeir áttu hótí helst sér nǫkkura kosti í fémunum, enn þó voru þeir nú í heyþroti ok biðja hann

snemma early — 1

nauðamikill harsh, severe (of weather/conditions) — 1

hlíð slope, hillside — 2 *Hlíðina*

viðrbúningr preparation, provision — 2

þungr hard, burdensome — 2 *þungt*

jól Yule, Christmas — 2

aka the cold sets in hard, strikes people fiercely — 3 *ekr*

hardr hard, severely — 3 *hart*

upptefla worn out, finished off (by the cold) — 3 *upptefldir*

landseti tenant, tenant farmer — 4 · 15, 24 *landsetar* · 21 *landsetum*

heyþroti hay shortage, lack of hay — 4

krefja demand, claim, require — 5 *krefr*

órlausn solution, remedy, help — 5 *órlausna*

gegna what does that mean? — 6 *gegnir*

haust autumn — 6 *hausti*

hlýða would turn out well, work out — 7

sláttra slaughter, butcher — 8 *slátrat*

kaup bargain, purchase, trade; wages — 9

leysa loosen, release, set free; settle, redeem — 9 · 13 *leyst*

vandræði difficulty, trouble — 9, 13

venja accustom, train; get used to — 10

allrahelst especially, most of all — 11

haf sea, ocean — 11, 16 *hafit*

tillag contribution, support, advice — 11 *tillög*

afbragð outstanding one, one surpassing others — 12

viðskifti dealings, transactions — 13 *viðskiftum*

víss widely known — 14 *víst*

herað district, countryside — 14 *heraðit*

heyþrotr having run out of hay, lacking hay — 15 *heyþrota*

afbregða to deviate from, depart from — 16 *afbrugðit*

vegr in that way — 17 *veg*

þóat although, even though — 17

hey hay — 17

miðla share resources with you — 18

kjósa choose, elect — 18

ala press, dwell on (the matter) — 19

tjá show, tell; avail, be of use — 19

vesöld misery, wretchedness, hardship — 19

hǫrmuligr grievous, sad, doleful — 19 *hǫrmuligt*

veinan wailing, howling — 20

fjórir four — 20 *fjóra*

tigr forty (four tens) — 20 *tigu*

hross horse — 20, 21 *hrossa* · 21 *hrossunum*

hundrað hundred (often the long hundred, 120) — 20

fóðr fodder — 21

feginn glad, joyful — 22 *fegnir*

gørask to become — 23 *gørist*

ørkula impersonal construction: ‘people run short of fuel’ — 23 *ørkola*

hóti used with the following words to mean ‘only rather, to some slight degree’ — 24

fémunir property, wealth, riches — 25 *fémunum*

heyþrot shortage of hay — 25 *heyþroti*

IN CONTEXT

2 **fellr** seems, weighs (idiomatic: things weigh heavily on)

6 **til** part of idiom ‘ætla til’ – to arrange/provide for

8 **Sjá** used here as ‘he, this man’

8 **færra** comparative: fewer (animals)

8 **enn** than (comparative)

10 **um** used with ‘sinn’ to mean ‘for once, this time’

10 **sinn** ‘um sinn’ = for once, for the time being

10 **á** ‘venja upp á’ = to accustom (someone) to rely on

11 **síðan** introduces a causal/temporal clause: ‘since’

11 **haft** past participle used with ‘hafa’ to form the perfect: ‘have had’

15 **hans** his (possessive genitive)

17 **því** used adverbially before comparative: ‘so much more’

18 **um** forms idiom ‘er um at kjósa’ = there is a choice to be made

19 **á** part of idiom ‘ala á’ = press/harp on

23 **því** correlative with ‘sem’: ‘the worse... the more (it advanced)’

23 **á** with ‘líða’: ‘wore on, advanced’ (of the season)

23 **fyrir** marks those affected: ‘for many (people)’

24 **helst** superlative used adverbially: ‘at most, at best’

órlausna. Hann svarar þá, ok kveðst eigi til hafa, enda lést hann eigi vilja drepa 1
fleira fé. Þeir fréttu, ef hann viti nokkura þá menn, er hey hefði til sǫlu. Hann
kveðst eigi víst vita. Þeir sækja fast eftir, ok segja nú, at fé þeira muni deya, ef þeir
fá enga hjálp af honum.

Hann sagði þat af sjálfs dáðnm orðit hafa; ‘enn sagt er mér, at Hoensa-Þórir muni 5
hafa hey til sǫlu’.

Þeir svara: ‘Af honum munu vér ekki fá, nema þú farir með oss, ok mun hann þá
þegar selja, ef þú gengr í vǫrslu fyrir oss um kaupin’.

Hann svarar: ‘Þat má ek göra, at fara með yðr; enn þat er sannligt, at þeir seli, er 10
til hafa’.

Þeir fara snemma um morgininn, ok var á norðan strykr sá ok heldr kaldr. Þórir
bóndi var úti staddr í þat mund, sér mennina fara at garði, gengr inn síðan ok
rekr aftr hurð ok lætr fyrir loku; ferr til dagverðar.

Nú er drepit á dyr.

Sveinninn Helgi tekr til orða: ‘Gakktu út, fóstri, þvíat menn munu vilja hitta 15
þik’.

Þórir kveðst mundu matast fyrst, enn sveinninn hleypr undan borðum, ok gengr
til hurðar, ok heilsar þeim vel, er komnir voru. Blund-Ketill spurði, hvárt Þórir
væri inni. Hann sagði at svá var. ‘Bið þú hann útgöngu’, sagði hann.

Sveinninn gærði svá, ok sagði, at Blund-Ketill var kominn úti, ok vildi hitta 20
hann.

Þórir svaraði: ‘Af hverju mun Blund-Ketill draga nasirnar; kynligt, ef hann ferr at
góðu; ekki eyrindi á ek við hann’.

Sveinninn ferr ok sagði, at Þórir vildi eigi útganga. ‘Já’, sagði Blund-Ketill, ‘þá 25
skulum vér innganga’.

Þeir ganga til stofu, ok er þeim heilsat, enn Þórir þagði. ‘Svá er viðvaxit’, segir
Blund-Ketill, ‘at vér viljum kaupa hey at þér, Þórir’.

Þórir svarar: ‘eigi er mér þitt fé betra enn mitt’.

órlausn solution, remedy, help — 1 *órlausna*

enda and also, and yet — 1

frétta ask, inquire; hear of, learn — 2

nokkurr some, a certain — 2 *nökkura*

hey hay — 2, 6, 27

sala sale — 2, 6 *sǫlu*

víst certainly, surely — 3

sækja seek, attack; prosecute at law — 3 *sækja*

fast firmly, hard — 3

deyja die — 3 *deya*

hjálp help, assistance — 4

sjalfr self, oneself — 5 *sjálfs*

dáð deed, feat — 5 *dáðnm*

selja sell; hand over, give — 8 · 9 *seli*

vörzla act as guarantor/surety — 8 *vörslu*

kaup bargain, purchase, trade; wages — 8 *kaupin*

sannligr likely, plausible; fitting — 9 *sannligt*

snemma early — 11

morgunn morning — 11 *morgininn*

norðan from the north — 11

strykr gust, squall of wind — 11

kaldr cold — 11

úti outside, out of doors — 12, 20

staddr situated, placed (in a condition) — 12

mund moment, point of time — 12

garðr fence, enclosure; yard, farmstead — 12 *garði*

hurð door — 13 · 18 *hurðar*

loka bolt, latch — 13 *loku*

dagverðr day-meal, breakfast, midday meal — 13

dagverðar

dýrr dear, costly, precious — 14 *dýr*

fóstri foster-father, foster-son — 15

mata feed; (refl.) take a meal — 17 *matast*

fyrst first, firstly — 17

borð board, plank; table; ship's side — 17 *borðum*

heilsa greet — 18 *heilsar* · 26 *heilsat*

hvárt whether — 18

inni inside, indoors — 19

útganga going out, exit — 19 *útgöngu* · 24

nös nostril; nose — 22 *nasirnar*

kynligr strange, odd — 22 *kynligt*

erindi errand, business, message — 23 *eyrindi*

já yes — 24

innganga to go in, enter — 25

stofa living room, sitting room — 26 *stofu*

þegja be silent, keep quiet — 26 *þagði*

viðvaxa to grow, increase; come to pass (impers. svá

er viðvaxit ‘so it has come...’ — 26 *viðvaxit*

IN CONTEXT

1 **til** to spare, in reserve (idiom ‘hafa til’)

3 **eftir** used with ‘sækja’ to mean press for, urge

3 **þeira** their (possessive genitive)

5 **af** expresses cause/manner: ‘by, through’

11 **á** used with ‘norðan’ to form the phrase ‘from the north’

14 **drepit** knocking on the door (idiom: drepa á dyrr)

15 **Gakktu** go (imperative, with enclitic þú)

19 **Bið** ask (imperative)

22 **draga** idiom: to wrinkle/draw up the nostrils, i.e. to sniff or make a face in suspicion or disapproval

23 **góðu** idiomatic: ‘acting with good intent’

Blund-Ketill mælti: ‘ýmist veitir þat’.

Þórir svarar: ‘hví ertu í heyþroti, auðigr maðr?’ Blund-Ketill segir: ‘eigi er ek greiddliga í heyþroti, ok fala ek fyrir landseta mína, er þurfa þykkjast órlausna; vilda ek gjarnan fá þeim, ef til væri’. ‘Þat muntu eiga allra heimilast at veita

Blund-Ketill svarar: ‘eigi skulum vér gjafar at biðja; lát Odd ok Arngrím göra verð fyrir þína hönd, enn þar á ofan vil ek gefa þér gjafir’.

Þórir kveðst eigi hey til hafa at selja, ‘enda vil ek eigi selja’.

Þá gengr Blund-Ketill út ok þeir félagar ok sveinninn með þeim.

Þá tekr Blund-Ketill til orða: ‘hvárt er heldr, at fóstri þinn hefir engin hey til sálu, eðr vill hann eigi selja?’ Sveinninn svarar: ‘hefir hann víst, ef hann vill’.

Blund-Ketill mælti: ‘fylgdu oss þangat til sem heyin eru’. Hann görir svá. Nú görir Blund-Ketill fôðr til fjár Þóris, ok hugðist svá at, þó at algæfta væri til alþingis, at þó mundi afganga fimm stakkar; ok eftir þetta ganga þeir inn.

Blund-Ketill mælti: ‘svá hyggst mér at, Þórir, um heykost þinn, at góðr fengr mun afganga, þóat fé þínu elli sé inni gefit til alþingis, ok vil ek þat kaupá’.

Þórir svarar: ‘hvat skal ek þá hafa annan vetr, ef þá er slíkr vetr eðr verri?’ Blund-Ketill svarar: ‘göra mun ek þér þann kost, at fá þér jafnmikinn kost í heyum í sumar, ok þó at engu verri, ok fœra í garða þína’.

Þórir svarar: ‘ef þér hafit nú yðr eigi heybjörg, hvat munu þér þá heldr hafa í sumar; enn veit ek, at er sá ríkismunr okkar, at þú munt taka mega hey fyrir mér, ef þú vill’.

Blund-Ketill svarar: ‘eigi er þann veg upp at taka; þat veistu, at silfr gengr í allar skuldir hér á landi, ok gef ek þér þat við’.

Þórir svarar: ‘eigi vil ek silfr þitt’. ‘Þá tak þú þvílíka vöru, sem þeir göra til handa þér, Oddr ok Arngrím’. ‘Fátt er hér verkmanna’, segir Þórir, ‘enn ek nenni lítt ferðum, ok vil ek eigi vasast í slíku’.

ýmiss various, sundry; alternating, by turns — 1
ýmist

hví why — 2

heyþrot shortage of hay — 2,3 heyþroti

auðigr wealthy, rich — 2

greiddliga readily, easily — 3

fala ask to buy, offer to purchase — 3

landseti tenant, tenant farmer — 3 landseta

órlausn solution, remedy, help — 3 órlausna

gjarnan eagerly, willingly — 4

heimill most fully entitled or free to do something — 4 heimilast

gjöf gift, present — 6 gjafar · 7 gjafir

verð price, worth, payment — 7

hey hay — 8,10,21 · 12 heyin · 18 heyum

selja sell; hand over, give — 8,11

enda and also, and yet — 8

félagi companion, partner, comrade — 9 félagar

hvárt whether — 10

fóstri foster-father, foster-son — 10

sala sale — 11 sálu

víst certainly, surely — 11

alþingi the general assembly, Althing — 14,16
alþingis

fimm five — 14

stakkr cloak, short cape — 14 stakkar

heykost quality or stock of hay — 15 heykost

fengr catch, booty, provisions — 15

afganga to be left over, remain as surplus — 16

þóat although, even though — 16

inni inside, indoors — 16

verri worse — 17

jafnmikill equally great, as large — 18 jafnmikinn

fœra bring, convey — 19

garðr fence, enclosure; yard, farmstead — 19 garða

haf sea, ocean — 20 hafit

heybjörg hay-supply, hay yield — 20

ríkismunr difference in power or rank — 21

vegr way, road; manner; honour, glory — 23 veg

silfr silver — 23,25

skuld debt — 24 skuldir

þvílíkr such, of such a kind — 25 þvílíka

vara wares, goods, merchandise — 25 vöru

verkmaðr workman, labourer — 26 verkmanna

nenna be willing, care to, bring oneself to — 26
nenni

lítt little, slightly, poorly — 26

vasask meddle, bustle about, get involved in — 27
vasast

IN CONTEXT

1 **veitir** turns out, happens (impersonal)

2 **ertu** contracted with enclitic þú (‘you’): ‘are you’

4 **muntu** contracted form containing the enclitic pronoun þú ‘you’

4 **allra** genitive plural intensifying the superlative ‘most of all’

7 **á** in the idiom ‘þar á ofan’ meaning ‘in addition to that’

7 **ofan** forms idiom ‘over and above that’

9 **þeir** used with ‘félagar’ idiomatically to mean ‘he and his companions’

10 **tekr** idiom ‘taka til orða’ = ‘began to speak’

12 **til** paired with ‘sem’ to mean ‘to the place where’

12 **sem** introduces relative clause meaning ‘where’

13 **gørir** sets about, deals with (Þórir’s fodder)

13 **at** forms ‘þó at’ = although

18 **í** used in time phrase ‘í sumar’ = this summer

19 **engu** used adverbially: ‘in no way, not at all’

20 **yðr** dative of interest, ‘for yourselves’

21 **sumar** in the phrase ‘í sumar’, meaning ‘this (coming) summer’

23 **upp** part of the phrase ‘taka upp’ meaning to begin or undertake something

23 **taka** in idiom ‘taka upp’ meaning to begin, start something

23 **veistu** contracted form of ‘veizt þú’ — ‘you know’

24 **við** ‘in addition, as well’

25 **handa** idiomatic phrase ‘til handa’ meaning ‘for, on behalf of’

26 **Fátt** used substantively: ‘there are few (workmen)’

26 **segir** historical present, ‘says’

Blund-Ketill svarar: ‘þá skal ek láta fœra þér heim’.

Þórir mælti: ‘eigi hefi ek húsakost til þess, at órvænt sé at eigi spillist’.

Blund-Ketill svarar: ‘ek skal fá til húðir, ok búa um svá at vel sé’.

Þórir svarar: ‘eigi vil ek spark annarra manna í húsum mínum’.

Blund-Ketill svarar: ‘þá skal vera hjá oss í vetr, ok mun ek varðveita.’ Veit ek 5
gjálgrun þína ‘, segir Þórir,’ ok vil ek engu viðþik kaupa ‘.

Blund-Ketill mælti: ‘þá mun fara verr, ok munu vér alt at einu hafa heyit, þóat þú
bannir, enn leggja verð í staðinn, ok njóta þess at vér erum fleiri’.

Þá þagnar Þórir ok gørir eigi gott í skapi. Blund-Ketill lætr taka reip ok binda
heyit. Eftir þat hefja þeir upp klyfjar ok bera í burt heyit; enn ætla vel til alls fjár. 10

CHAPTER 7

Nú skal segja, hvat Þórir hefst at; hann býr heiman ferð sína ok Helgi fóstri hans
með honum. Þeir ríða í Norðrtungu, ok var þar tekit við þeim afarvel. Spurði
Arngrímr tíðenda.

Þórir svarar: ‘ekki hefir ek nú nýligrá spurt enn ránit’. ‘Hvat var ránit?’ sagði 15
Arngrímr.

Þórir svarar: ‘Blund-Ketill hefir rænt mik ǫllum heyjum, svá at eigi ætlag forkost
eftir nautum í ǫldu veðri’. ‘Er svá, Helgi’, segir Arngrímr. ‘Engu gegnir þat’,
segir Helgi; ‘fór Blund-Ketill vel með sínu máli’; sagði Helgi þá, hversu farit hafði
með þeim.

Þá sagði Arngrímr: ‘Þat var líkara; betr er þat hey komit, at hann hefir, enn hitt
er fúnar fyrir þér’.

Þórir svarar: ‘illu heilli bauð ek þér barnfóstr; skal oss aldri þat illbýli gørt, at oss
sé hér tilgangr at heldr, ok at vorr hlutr sé rétt, ok eru slíkt firn mikil’.

Arngrímr svarar: ‘þat var þegar ófyrirsynju, þvíat ek ætla þat vondum manni at

færa bring, carry — 1 *færa*

húsakost space or facilities in the house — 2
húsakost

órvænn hopeless, beyond doubt — 2 *órvænt*

spilla spoil, damage, destroy — 2 *spillist*

húð hide, skin (of an animal) — 3 *húðir*

spark the noise or bustle of others walking about —
4

varðveita keep, guard, take care of — 5

gjálgr deceitful or flattering words meant to
persuade — 6 *gjálgrun*

hey hay — 7, 10 *heyit* · 16 *heyjum* · 20

þóat although, even though — 7

banna forbid, prohibit — 8 *bannir*

verð compensation, payment in place of the hay — 8

staðr ‘í staðinn’ = instead, in its place — 8 *staðinn*

njóta enjoy, benefit from, make use of — 8

þagna fall silent, become quiet — 9 *þagnar*

skap state of mind, temper, mood; (pl.) fate — 9
skapi

reip rope — 9

binda bind, tie — 9

hefja lift, raise; begin — 10 · 11 *hefst*

klyf pack, load (on a pack-horse) — 10 *klyfjar*

heiman from home — 11

fóstri foster-father, foster-son — 11

afarvel very well — 12

nýligr comparative, agreeing with ‘ekki’: ‘more
recent (news)’ — 14 *nýligrá*

rán robbery, plunder — 14 *ránit*

ræna deprived me of — 16 *rænt*

forkostr provision, sustenance, fodder — 16 *forkost*

naut cattle, ox, head of cattle — 17 *nautum*

kaldr cold — 17 *ǫldu*

veðr weather; wind — 17 *veðri*

gegna idiomatic: ‘that means/amounts to nothing’
— 17 *gegnir*

líkr more likely, more plausible — 20 *líkara*

fúna rot, decay — 21 *fúnar*

heill in the set phrase ‘illu heilli’, meaning ‘with bad
luck, unluckily’ — 22 *heilli*

barnfóstr fostering of a child — 22

illbýli ill deed, wickedness, cruelty — 22

göra do, make — 22 *gørt*

tilgangr purpose, intent, motive — 23

vorr our — 23

réttr straight, right, just — 23

firn monstrous thing, outrage, wonder — 23 *firrn*

ófyrirsynju without due cause, needlessly — 24

vándr bad, wicked, wretched — 24 *vondum*

IN CONTEXT

3 **um** used with ‘búa’ as a phrasal verb meaning to
cover or wrap

5 **í** part of the idiom ‘í vetr’ meaning ‘this (coming)
winter’

6 **engu** used adverbially: ‘not at all’

7 **alt** part of idiom ‘allt at einu’ meaning ‘all the
same, nevertheless’

7 **at** part of idiom ‘allt at einu’ meaning
‘nevertheless’

7 **einu** part of idiom ‘allt at einu’ meaning
‘nevertheless’

8 **í** part of idiom ‘í staðinn’ meaning ‘instead’

9 **gørir** used idiomatically with ‘skap’ meaning ‘to
feel/behave’

10 **í** paired with ‘brott’ to form the adverbial phrase
‘away’

12 **í** denotes motion into a place: ‘to’

12 **við** forms idiom ‘taka við e-m’ = to receive,
welcome

14 **ekki** used as the object of ‘spurt’: ‘nothing’

14 **spurt** supine form with ‘hefi’: ‘have heard’

14 **enn** introduces comparison: ‘than’

17 **Engu** used adverbially: ‘in nothing’ i.e. ‘it amounts
to nothing’

18 **fór** idiomatic: ‘fared, dealt with’ (his case)

22 **illu** part of fixed idiom ‘illu heilli’ = ‘unluckily’

23 **at** part of the idiom ‘at heldr’, meaning ‘all the
more’

duga sem þú ert’.

Þórir svarar: ‘eigi er ek orðsjúkr maðr, enn illa uni ek, at þú launar svo mína gørð, eðr þat þóat menn ræna mik, þvíat eigi er þetta síðr frá þér tekir’.

Ok skildust við svá búit.

Ríðr Þórir á burt ok kom á Breiðabólstað, ok heilsar Oddr honum vel ok spyrr tíðinda. ‘Ekki hefir ek nýligr frétt enn ránit’. ‘Hvat ráni var þat?’ sagði Oddr.

Þórir svarar: ‘Blund-Ketill tók hey mín ǫll, svá at ek er nú með ǫllu óbirgr; vilda ek gjarna hafa þína ásjá; enn þetta mál kemr ok til þín, þarsem þú ert forráðsmaðr héraðsins, at rétta þat sem rangt er gørt, ok máttu þat áminnast, at hann gørðist þinn fjandmaðr’.

Oddr spurði: ‘er svá, Helgi?’ Hann sagði, at Þórir afførði stórmjök; greinir nú alt, hversu fór. Oddr svarar: ‘eigi vil ek mér afskifta; munda ek svá hafa gørt, ef ek þyrfta’.

Þórir svarar: ‘satt er þat, er mælt er, at spyrja er best til voligra þegna’, ok ‘án er illt um gengi, nema heiman hafi’.

Ríðr Þórir í burt við svá búit ok Helgi með honum, ok ferr heim ok unír illa við.

CHAPTER 8

Þórvaldr son Tungu-Odds hafði útkomit um sumarit fyrir norðan land, ok þar vistaðist hann um vetrinn. Hann fór norðan, er leið at sumri á fund fōður síns, ok gisti um nótt í Norðrtungu í góðum beina.

Sá maðr var þar fyrir á gistingu, er Víðfari hét; hann var reikunarmaðr; hljóp hann á milli landshorna; hann var frændi Þóris náinn ok áþekkr honum í skapmunum.

Þetta sama kveld tekr Víðfari fōt sín ok stækkr á burt, ok létta eigi fyrr enn hann kemr til Þóris.

Hann tekr við honum báðum hōndum. ‘Veit ek ok, at nōkkut gott mun mér

duga avail, be of use; help, support — 1

orðsjúkr easily offended by words, touchy, quarrelsome about talk — 2

una be content, be satisfied with — 2 uni · 16 unír

launa reward, repay, requite — 2 launar

gerð deed, doing; arbitration, settlement — 2 gørð

þóat although, even though — 3

ræna rob, plunder — 3

síðr less — 3

heilsa greet — 5 heilsar

nýligr recent, new — 6 nýligr

frétta heard, in the sense of news received — 6 frétt

rán robbery, plunder — 6 ráni · 6 ránit

hey hay — 7

óbirgr unprovided, unsupplied, lacking provisions — 7

gjarna gladly, willingly — 8

ásjá help, protection, support — 8

þarsem since, seeing that — 8

forráðsmaðr administrator, chief, person in charge — 8

hérað district, countryside — 9 héraðsins

rétta straighten, stretch out; set right — 9

rangr wrong, unjust; crooked — 9 rangt

áminna call to mind, remember — 9 áminnast

fjandmaðr enemy, foe — 10

affœra misappropriated or made off with much — 11 affærði

stórmjök very greatly, exceedingly — 11

greina the narrative now relates — 11 greinir

afskipta to deprive of one's due share, treat unfairly — 12 afskifta

vōlgr wretched, unfortunate — 14 voligra

þegn free man, subject, liegeman — 14 þegna

án without — 14

gengi luck, fortune, success — 15

heiman from home — 15

útkoma to arrive (from abroad), land, come ashore — 17 útkomit

norðan from the north — 17, 18

vista provide with lodging or food; take lodging — 18 vistaðist

gista lodge, spend the night — 19 gisti

nótt night — 19

beini hospitality, entertainment of guests — 19 beina

gisting lodging, night's quarters — 20 gistingu

reikunarmaðr wanderer, vagrant — 20

landshorn corner or region of a land — 21 landshorna

frændi kinsman, relative — 21

náinn near, closely related — 21

áþekkr similar, like — 21

skapmunr temperament, disposition — 22 skapmunum

sami same — 23 sama

fat garment, clothing; vessel — 23 fōt

stökkva spring, spurt, leap — 23 stækkr

létta lighten, relieve; leave off, cease — 23 létta

nōkkurr some, a certain — 25 nōkkut

IN CONTEXT

4 **búit** idiom ‘svá búit’ = ‘matters standing thus’, i.e. leaving things as they were

5 **á** part of idiom ‘á braut’ meaning ‘away’

7 **ǫllu** idiom ‘með ǫllu’ means ‘entirely, completely’

9 **máttu** contains enclitic ‘þú’ (you): ‘you may’

14 **mælt** is said (passive with ‘er’)

16 **í** with ‘brott’, forms the phrase ‘away’

16 **við** idiom ‘við svá búit’ = leaving matters as they stood

16 **búit** as part of the idiom ‘svá búit’, meaning ‘things being thus’

16 **við** used absolutely: ‘is displeased with it/the situation’

17 **fyrir** in the phrase ‘fyrir norðan land’, meaning ‘off the north coast of the country’

18 **fund** to visit/meet (idiom: á fund e-s)

21 **á** part of the phrase ‘á milli’ meaning ‘between’

23 **enn** introduces a clause of time: ‘until’

leiða af þinni kvomu’.

Hann svarar: ‘gørast mætti þat, þvíat nú er Þórvaldr Oddsson kominn í Norðrtungu ok er þar nú á gistingu’.

Þórir svarar: ‘þat vissa ek at sjá, at mér mundi nokkut gott at höndum koma, þvíat mér varð allgott við, er ek sá þik’.

Nú líðr nóttin af hendi, ok þegar um morguninn ríðr Þórir ok þeir fóstur á Norðrtungu, er þar fjöldi manna kominn, ok var sveininum gefit seturúm, enn Þórir reikar á gólfinu.

Þat getr Þórvaldr at líta, er hann sitr á pallinum ok þeir Arngrímr, ok töludu sín á milli. ‘Hverr er sá maðr, er reikar um gólfit?’ segir Þórvaldr.

Arngrímr svarar: ‘hann er barnfóstri minn’. ‘Já’, segir Þórvaldr, ‘hví skal honum eigi rúm gefast?’ Arngrímr kvað hann eigi varða. ‘Eigi skal svo vera’, sagði Þórvaldr, ok lætr kalla hann til sín, ok gefr honum rúm at sitja hjá sér; spyrtast síðan almæltra tíðinda.

Þórir segir: ‘raun var þetta, er Blund-Ketill rænti mik’.

Þórvaldr spurði: ‘er sætst á?’. ‘Fjarri ferr um þat’, segir Þórir. ‘Hví gegnir þat, Arngrímr’, sagði Þórvaldr, ‘at þér höfðingjar látit þá skömm framfara?’ Arngrímr svarar: ‘lýgr hann mestan hlut frá, ok er alllítit tilhaft’. ‘Var þat þó satt, at hann hafði heyit’, segir Þórvaldr. ‘Hafði hann víst’, segir Arngrímr. ‘Bærr er hverr at ráða sínu’, sagði Þórvaldr, ‘ok kemr honum fyrir lítit vinfengi við þik, ef hann skal þó undir fótum troðinn’.

Þórir mælti: ‘allvel líst mér á þik, Þórvaldr, ok svá segir mér hugr um, at þú munir nokkut leiðrétta mitt mál’.

Þórvaldr mælti: ‘ek hefir lítit traust undir mér’.

Þórir mælti: ‘ek vil gefa þér fé mitt hálf til þess at þú réttir málit, ok hafir annathvort sektir eðr sjálfðœmi, svoat óvinir mínir siti eigi yfir mínu’.

Arngrímr mælti: ‘gør eigi þetta, Þórvaldr, þvíat eigi er góðum dreng at duga, þar sem hann er; enn þú átt við þann um, er bæði er vitr ok vel at sér ok at öllu

leiða result in, bring about — 1

gisting lodging, night’s quarters — 3 *gistingu*

nokkur some, a certain — 4 *nokkut*

allgóðr very good, excellent — 5 *allgott*

nótt night — 6 *nóttin*

morgunn morning — 6 *morguninn*

fóstri refers to Þórir’s foster-brothers accompanying him — 6 *fóstrar*

fjöldi multitude, great number — 7 *fjöldi*

seturúm seat, place to sit — 7

reika wander, stroll, roam — 8, 10 *reikar*

gólf floor — 8 *gólfinu* · 10 *gólfit*

pallr raised floor, dais, bench — 9 *pallinum*

barnfóstri foster-father — 11

já yes — 11

hví why — 11 · 16

rúm room, space; bed, seat, place — 12, 13

varða used impersonally: ‘it did not matter/concern him’ — 12

almæltr spoken by all, common talk — 14 *almæltra*

raun used here to mean ‘the truth’ or ‘a fact’ — 15

ræna rob, plunder — 15 *rænti*

sætta used impersonally: ‘has a settlement been reached’ — 16 *sætst*

fjarri idiomatic: ‘that is far from being so’ — 16

gegna how does it come about that... — 16 *gegnir*

höfðingi chieftain, leader — 17 *höfðingjar*

skömm shame, disgrace — 17

framfara to progress, come about, take place — 17

ljúga lie, tell a falsehood — 18 *lýgr*

alllítill very small, very slight — 18 *alllítit*

tilhafa to have as pretext, allege as cause — 18 *tilhaft*

heyja wage, carry on (a fight) — 19 *heyit*

víst certainly, surely — 19

boerr bare, naked; open, evident — 19 *Bærr*

vinfengi friendship — 20

troða tread, trample — 21 *troðinn*

allvel very well — 22

lítask I like the look of — 22 *líst*

hugr mind, thought, courage — 22

nokkut somewhat, a little — 23 *nokkut*

leiðrétta set right, settle, correct — 23

traust trust, confidence; support, protection — 24

hálf half — 25 *hálf*

rétta straighten, stretch out; set right — 25 *réttir*

sekt outlawry, guilt — 26 *sektir*

sjálfðœmi right to decide one’s own compensation, self-judgment — 26

óvinr enemy, foe — 26 *óvinir*

drengr brave, honourable man; young man, fellow — 27 *dreng*

duga avail, be of use; help, support — 27

bæði both — 28

vitr wise, intelligent — 28

sér himself, herself, itself (reflexive) — 28

IN CONTEXT

4 **höndum** idiom: ‘come to hand’ = happen, befall

4 **koma** idiom: ‘koma at höndum’ = to happen, befall

5 **við** idiomatic ‘verða allgott við’ = to feel very glad

6 **hendi** idiomatic phrase ‘líða af hendi’ means to pass by, elapse

6 **þeir** used with following noun to mean ‘he and his companions’

9 **sín** among themselves (with ‘á milli’)

10 **á** part of the phrase ‘á milli’ meaning ‘between’

16 **á** part of the phrase ‘sættast á’ meaning to agree/settle on something

20 **fyrir** idiomatic: ‘to amount to (little)’

22 **á** used with ‘lízt’ to mean ‘like the look of’

24 **undir** used idiomatically: ‘confidence in oneself’

25 **þess** used with ‘at’ to introduce a purpose clause: ‘for this, that...’ = ‘in order that’

28 **átt** ‘átt við’ = ‘have to deal with’

28 **um** expletive particle before relative clause, roughly ‘that one whom’

28 **at** idiom ‘vel at sér’ = ‘well-accomplished, capable’

vinsæll'. 'Sé ek', segir Þórvaldr, 'at þér leikr ofund á, ef ek tek við fé hans, ok anntu mér þess eigi'.

Þórir mælti: 'svo er at hyggja, Þórvaldr, at fé mitt mun reynast frítt, ok aðrir menn vitu, at mér er eigi fé goldit víða fyrir mitt eigin'.

Arngrímr mælti: 'letja vil ek þik enn, Þórvaldr, at þú takir við máli þessu, enn þú munt göra sem þér líkar; uggir mik at mikit hljótist af'.

Þórvaldr svarar: 'eigi mun ek neita fjárviðtökunni'.

Nú handsalar Þórir honum fé sitt hálf, ok þar með málit á hendr Blund-Katli.

Arngrímr mælti þá enn: 'hversu ætlar þú með at fara máli þessu?' Þórvaldr svarar: 'ek mun fara fyrst á fund fōður míns, ok hyggja þaðan at ráðum'.

Þórir mælti: 'eigi hugnar mér þat; vil ek eigi hinkr; hefir ek mikit til unnit, ok vil ek þegar á morgin láta fara ok stefna Blund-Katli'.

Þórvaldr svarar: 'þetta mun vera reyndar, at þú munt vera engi gæfumaðr, ok illt mun af þér hljótast; enn svá mun nú vera verða'.

Ok binda þeir Þórir, at hittast á ákveðnum stað um morgininn.

CHAPTER 9

Þegar snemma um morgininn ríðr Þórvaldr ok Arngrímr með honum með þrjá tigu manna; hittu þeir Þóri, ok var hann við þriðja mann; þar var Helgi Arngrímsson ok Víðfari frændi Þóris.

Þórvaldr mælti: 'hví ertu svá fámennr?' Hann svarar: 'ek víska, at þik mundi eigi liðskorta'.

Þeir ríða nú upp eftir hlíðinni. Mannferðin var sēn af bæunum ok hleypir hverr af sínum bæ; þykkist sá best hafa er fyrst kemr til Blund-Ketils, ok er þar margt manna fyrir. Þeir Þórvaldr ríða at garði, ok stíga þar af hestum sínum ok ganga heim at bænum.

vinsæll popular, well-liked — 1

leika idiomatic: 'e-m leikr e-t á' = something is felt or suspected by someone — 1 *leikr*

ofund envy, ill will — 1

unna contracted form 'annt þú' — you do not grant/allow — 2 *anntu*

reyna try, test; experience, prove — 3 *reynast*

frír free from legal claims or debts — 3 *frítt*

víða widely, far and wide — 4

eiginn own — 4 *eigin*

letja hold back, dissuade, hinder — 5

líka please, be pleasing to — 6 *líkar*

uggja impersonal construction: 'it worries/troubles me' — 6 *uggir*

hljóta get by lot, obtain; have to, must — 6 *hljótist* · 14 *hljótast*

neita refuse, deny — 7

fjárviðtaka receiving or acceptance of property/money — 7 *fjárviðtökunni*

handsala formally transfers/pledges legal claim — 8 *handsalar*

hálf half — 8 *hálf*

fyrst first, firstly — 10

hugna please, be to one's liking — 11 *hugnar*

hinkr delay, hesitation — 11

morgunn tomorrow morning — 12 *morgin*

reyndar indeed, in truth — 13

gæfumaðr lucky man, man of good fortune — 13

binda 'agree, resolve' — 15

ákveðinn appointed, fixed, agreed upon — 15 *ákveðnum*

staðr place, spot; stead — 15 *stað*

morginn morning — 15, 16 *morgininn*

snemma early — 16

tigr used with 'þrjá' to mean 'thirty' — 17 *tigu*

þriðr used in the idiom 'við þriðja mann', meaning accompanied by two others — 17 *þriðja*

frændi kinsman, relative — 18

hví why — 19

fámennr with few men, thinly manned — 19

skorta lack, be wanting — 20

hlíð Hlíð, a farm/district name — 21 *hlíðinni*

mannferð the sight of the men riding — 21 *Mannferðin*

bær farmstead, farm buildings, town — 21 *bærunum* · 22 *bæ* · 24 *bænum*

hleypra make run, ride fast, let loose — 21 *hleypir*

garðr fence, enclosure; yard, farmstead — 23 *garði*

stíga step, tread, mount — 23

IN CONTEXT

1 **á** part of idiom 'leika á' meaning to be felt/suspected

2 **þess** refers to the matter just mentioned, object of 'unna'

8 **þar** used with 'með' to mean 'in addition'

8 **með** forms idiom 'þar með' meaning 'along with that'

8 **á** idiomatic 'á hendr' meaning 'against' (legal claim)

8 **hendr** in idiom 'á hendr' meaning 'against' someone in a legal claim

9 **fara** to deal with, handle (in the phrase 'fara með')

10 **fund** used in idiom 'fara á fund e-s' meaning to go visit or meet someone

11 **til** used with 'unnit' (vinna til) meaning 'earned, deserved'

12 **á** marks the coming time: 'in the morning'

14 **verða** used with 'vera' for emphasis, meaning 'must come to be'

15 **þeir** used with a proper name to mean 'Þórir and his companions'

19 **ertu** contracted with þú, 'are you'

23 **þeir** used with a name: 'Thorvald and his companions'

Þegar Blund-Ketill sér þetta, gengr hann móti þeim ok býðr þeim þar at þiggja allan greiða.

Þórvaldr mælti: ‘annat er erindi hingat enn eta mat; ek vil vita, hverju þú vilt svara fyrir mál þat, er þú tókt upp hey Þóris’.

Blund-Ketill svarar: ‘slíku þér sem honum; gør einn fyrir svá mikit sem þér líkar, ok þó skal ek gefa þér gjafir ofan á, því betri ok meiri sem þú ert meira verðr enn Þórir, ok svá mikinn skal ek þinn sóma göra, at þat sé allra manna mál, at þú sér vel scemdr af’.

Þórvaldr þagnar, ok þótti vel boðit.

Þórir svarar þá: ‘eigi er þetta at þiggja, ok þarf eigi at hugsa um þat; löngu átta ek þenna kost, ok kalla ek mér lið eigi veitt, þó at slíkt sé, ok til lítils kom mér at gefa þér fé mitt’.

Þá mælti Þórvaldr: ‘hvat viltu þá göra fyrir lögmaðlsstaðinn?’ Blund-Ketill mælti: ‘eigi annat enn þú görir ok einn skapar slíkt er þú vilt’.

Þá svarar Þórvaldr: ‘svá list mér sem engi sé annarr á görr enn at stefna’.

Hann stefnir þá Blund-Katli um rán ok nefnir sér votta, ok hefir þau orð ok umkvæði sem hann fekk frekust haft.

Nú snýr Blund-Ketill heim at húsum, ok mœtir austmanninum Erni, er hann gekk at varnaði sínum.

Qrn spurði: ‘ertu sárr, bóndi, er þú ert svá rauðr sem blóð?’ Hann svarar: ‘eigi em ek sárr, enn eigi er þetta betra; þau orð eru tölud við mik, sem aldri hafa áðr tölud verit; ek er kallaðr þjófr ok ránsmaðr’.

Qrn tekr boga sinn ok lætr koma qr á streng, ok kemr þá út í því þeir stigu á bak. Hann skaut ok varðmaðr fyrir, ok lætr sigast niðr af hestinum, ok var þat Helgi, son Arngríms goða. Þeir hlaupa at honum.

Þórir otar sér fram milli manna, ok hratt monnum frá sér ok biðr gefa sér rúm; þvíat mér mun mest umhugat ‘.

móti used with gengr to mean ‘went to meet them’ — 1

greiði help, assistance; furtherance, settlement (of a matter) — 2 *greiða*

erindi errand, business, message — 3

hingat hither, to this place — 3

eta eat — 3

matr food — 3 *mat*

hey hay — 4

líka please, be pleasing to — 5 *líkar*

gjof gift, present — 6 *gjafir*

verðr worth, worthy, deserving — 6

sómi honour, respect — 7 *sóma*

scema honour, treat with respect; befit — 8 *scemdr*

þagna fall silent, become quiet — 9 *þagnar*

hugsa think, consider, intend — 10

longu long ago, long since — 10 *löngu*

lögmaðlsstaðr place of legal assembly, law-place — 13 *lögmaðlsstaðinn*

skapa shape, create; ordain, arrange — 14 *skapar*

lítask impersonal construction: ‘it seems to me’ — 15 *list*

rán robbery, plunder — 16

vottr witness — 16 *votta*

umkvæði wording, terms (of an accusation) — 17

frekr fierce, harsh, severe — 17 *frekust*

mæta meet, encounter — 18 *mætir*

austmaðr Norwegian, man from the East — 18 *austmanninum*

varnaðr goods, wares, cargo — 19 *varnaði*

sárr wounded; sore, painful — 20, 21

rauðr red — 20

blóðr blood — 20

betri better — 21 *betra*

þjófr thief — 22

ránsmaðr robber, plunderer — 22

bogi bow — 23 *boga*

qr arrow — 23

strengr string, cord, rope — 23 *streng*

stíga step, tread, mount — 23 *stigu*

skjóta shoot, thrust, push — 24 *skaut*

síga slide down (from the horse) — 24 *sigast*

ota push, thrust forward — 26 *otar*

hrinda push, thrust, shove — 26 *hratt*

rúm room, space; bed, seat, place — 26

umhugaðr it will matter to me most / I will care most — 27 *umhugat*

IN CONTEXT

4 **upp** part of the phrasal verb ‘taka upp’ meaning to take away or carry off

6 **á** idiom ‘ofan á’ = in addition, on top of that

6 **því** used with comparative: ‘því...sem’ = ‘the more... as’

6 **meira** adverbial use with ‘verðr’: worth more

11 **lítils** amounted to little (idiomatic phrase ‘til lítils’)

11 **kom** turned out, resulted (idiomatic: kom til lítils = came to little avail)

15 **á** intensifying particle with comparative ‘gerr’: ‘more so’

17 **fekk** managed to (with ‘haft’ forming a periphrastic ‘was able to have’)

17 **haft** supine form completing the periphrastic ‘fekk haft’ = ‘managed to have’

20 **ertu** ‘Ertu’ = ‘ert þú’, are you

20 **er** causal: ‘since’

23 **koma** together with ‘lætr’ means ‘shoots’ (nocks and looses the arrow)

23 **því** in the phrase ‘í því er’ = ‘just as, at the moment when’

24 **fyrir** idiom meaning to be struck or hit, i.e. ‘a man was in the way (and was hit)’

Hann laut at Helga niðr, ok var hann þá dauðr.

Þórir mælti: ‘er lítill mátttrinn, fóstri minn.’ Þórir réttist þá frá honum, ok mælti: ‘talaði sveinninn við mik; sagði hann tysvar hit sama, þetta herna: “brenni, brenni Blund-Ketill inni”.’

Arngrímr svarar þá: ‘nú fór sem mik varði, at oft hlýtr illt af illum, ok grunaði mik at mikit illt mundi af þér hljótast, Þórir, ok eigi veit ek hvat sveinninn hefir sagt, þóat þú fleiprir eitthvert; enn þó er eigi ólíkligt, at slíkt verði gørt; hófst þetta mál illa; kann ok vera at svá lúkist’.

Þórir svarar: ‘eiga þykki mér þú nokkut nauðsynliga enn ávíta mik’.

Þeir Arngrímr ríða nú burt undir skógarnef eitt, ok stíga þar af hestum, ok eru nú þar til þess at náttar. Enn Blund-Ketill þakkar monnum vel sitt liðsinni ok bað hvern mann ríða heimleiðis sem bezt gegndi.

CHAPTER 10

Svá er sagt, at þegar er náttaði, ríða þeir Þórvaldr at bænum í Qrnólfsdal; voru þar þá allir menn í svefni. Þeir draga viðarkost at bænum ok slá í eldi. Vakna þeir Blund-Ketill eigi fyrr enn húsin loguðu yfir þeim. Blund-Ketill spurði, hverir þar kveikti svá heitan eld? Þórir sagði, hverir voru. Blund-Ketill frétti, ef nokkut skyldi ná sáttum. Þórir sagði, at eingi er kostur annarr enn brenna. Þeir skiljast nú eigi fyrr við, enn hvert mannsbarn er þar inni brunnit.

Hersteinn son Blund-Ketils hafði farit um kveldit til fóstara síns, er Þórbjörn hét ok var kallaðr stígandi. Þat er mælt, at Þórbjörn væri eigi allr jafnan, þar sem hann var sénn.

Hersteinn vaknar um morgininn, ok spurði, hvárt fóstri hans vekti?

Hann kveðst vaka; ‘eðr hvat viltu?’ ‘Mik dreymdi at mér þótti’, segir Hersteinn, ‘sem faðir minn gengi hér inn, ok loguðu um hann klæðin öll, ok allr þótti mér sem hann væri eldr einn’.

lúta leaned over — 1 *laut*

dauðr dead — 1

mátttr might, strength; health — 2 *mátttrinn*

fóstri foster-father, foster-son — 2, 22 · 19 *fóstara*

rétta drew himself back, sat up — 2 *réttest*

tysvar twice — 3

samr same — 3 *sama*

hérna — 3

brenna used optatively as a curse: ‘may he be burned’ — 4 *brenni* · 17 · 18 *brunnit*

inni inside, indoors — 4, 18

vara warn; beware, be on guard — 5 *varði*

oft often — 5

hljóta get by lot, obtain; have to, must — 5 *hlýtr* · 6 *hljótast*

gruna suspect, have a misgiving — 5 *grunaði*

þóat although, even though — 7

fleipra babble, talk nonsense — 7 *fleiprir*

einnhverr someone, some one or other — 7 *eitthvert*

ólíkligt unlikely — 7 *ólíkligt*

hefja lift, raise; begin — 7 *hófst*

nokkurr some, someone, a certain one — 9, 16 *nokkut*

nauðsynligr necessary, urgent — 9 *nauðsynliga*

ávíta reprove, rebuke — 9

skógarnef tongue of woodland projecting from a forest — 10

stíga stíga af hestum = dismount — 10

nátta grow dark, become night (impersonal) — 11 *náttar* · 13 *náttaði*

þakka thank, give thanks for — 11 *þakkar*

liðsinni help, support, assistance — 11

heimleiðis homewards — 12

gegna suit, be fitting; mean, signify — 12 *gegndi*

bær farmstead, farm buildings, town — 13, 14 *bænum*

svefn sleep, dream — 14 *svefni*

viðarkost pile of wood, woodpile — 14 *viðarkost*

slá set fire to, kindle — 14

eldr fire — 14 *eldi* · 16 *eld* · 25

vakna wake up, awaken — 14 · 22 *vaknar*

loga burn, blaze, flame — 15, 24 *loguðu*

kveikja kindle, light — 16 *kveikti*

heitr hot — 16 *heitan*

frétta ask, inquire; hear of, learn — 16 *frétti*

ná reach, get, attain — 17

sátt settlement, reconciliation, agreement — 17 *sáttum*

eingi no, none, not any — 17

mannsbarn human being, child of man — 18

morgunn morning — 22 *morgininn*

hvárt whether — 22

vaka be awake, keep watch — 22 *vekti* · 23

dreyma impersonal: ‘I dreamed’ — 23 *dreymdi*

klæði cloth, clothes — 24 *klæðin*

IN CONTEXT

10 **Þeir** used with a personal name: ‘Arngrímr and his men/companions’

12 **bezt** superlative form: best

13 **sagt** it is said, it is told (impersonal passive)

13 **þeir** ‘þeir Þórvaldr’ = Þórvaldr and his companions

15 **enn** with fyrr forms the phrase ‘fyrr en’ meaning ‘until, before’

18 **við** elliptical: ‘go away from it’ (i.e. leave the burning house)

20 **Þat** impersonal subject, ‘it’

23 **viltu** contraction of ‘vilt þú’ — ‘do you want’

24 **allr** used adverbially: ‘entirely, wholly’

25 **einn** ‘nothing but’ fire

Þeir standa upp ok ganga út, ok sjá skjótt logann. Þeir taka vápn sín, ok fara hvatliga, ok voru þá allir menn á burtu, er þeir komu þar.

Hersteinn mælti: ‘hér eru vordin hqrmulig tíðindi, eðr hvat er nú til ráða?’ Þórbjörn svarar: ‘nú skal neyta þess boðs, er Tungu-Oddr hefir oft mælt, at ek skyldi til hans koma, ef ek þyrfti nqkkurs við’.

Hersteinn svarar: ‘eigi þykki mér þat vænligt’.

Enn þó fara þeir ok koma á Breiðabólstað ok kalla út Odd. Hann gengr út ok tekr við þeim vel, ok spurði tíðinda. Þeir soggðu slík sem vordin voru. Hann lætr illa yfir.

Þórbjörn karl tekr þá til orða: ‘á þá léið er, Oddr bóndi’, sagði hann, ‘at þú hefir heitit mér ásjá þinni, ok vil ek nú til þess taka, at þú leggir til nqkkur góð ráð ok komir til’.

Oddr kvaðst svá gera mundu. Ríða þeir nú í Qrnólfsdal ok koma þar fyrir dag; voru þá fallin húsin ok fqlskaðr mjok eldrinn. Nú ríðr Oddr at húsi einu, því er eigi var brunnit; hann seilist til birkirafsts eins ok kippir burt ór húsinu; ríðr síðan andscelis um húsin með logandi brandinn, ok mælti: ‘hér nem ek mér land, fyrir því at hér sé ek nú eigi bygðan bólstað; heyri þat vottar, þeir er hjá eru’.

Hann keyrir síðan hestinn ok ríðr í burt.

Hersteinn mælti: ‘hvat er nú til ráða? eigi reyndist þessi vel’.

Þórbjörn mælti: ‘þegi þú, ef þú mátt, hvat sem í gørist’.

Hersteinn svarar, ok kvaðst þat eina talat hafa, er eigi var við of.

Útibúr var óbrunnit, þar sem varningr austmanns var inni ok mikit fé annat.

Í þessu hverfr Þórbjörn karl. Nú lítr Hersteinn heim til bæarins, ok sér útibúrit opit ok út borit féit, enn øngan sér hann manninn. Þar eru bundnar klyfjar; þar næst heyrir hann hark mikit í túnit; sér nú at heim eru rekin hross qll, þau er faðir hans hafði átt, sauðir ok naut ór fjósi ok allt gangandi fé; síðan eru klyfjar upp hafðar, ok því næst qllu á ferðsnúit, ok allt fémætt í burt foert.

skjótt quickly, swiftly — 1

logi flame, fire — 1 *logann*

hvatliga quickly, briskly, boldly — 2

hqrmuligr grievous, sad, doleful — 3 *hqrmulig*

neyta use, make use of, enjoy — 4

boð invitation, feast; command, offer — 4 *boðs*

oft often — 4

nokkurr some, someone, a certain one — 5 *nqkkurs*

vænligr promising, likely; handsome — 6 *vænligt*

karl man, old man, common man — 10, 23

ásjá help, protection, support — 11

fqlska die down, turn to ashes (of fire) — 14 *fqlskaðr*

eldr fire — 14 *eldrinn*

brenna burn — 15 *brunnit*

seilask reach, stretch out (for something) — 15 *seilist*

birkiraptr birch rafter, birch pole — 15 *birkirafsts*

kippa pull, snatch, jerk — 15 *kippir*

andscelis a ritual act of claiming land by riding counterclockwise around it — 16

loga burn, blaze, flame — 16 *logandi*

brandr firebrand, burning log; sword blade — 16 *brandinn*

byggja settle, inhabit, dwell in — 17 *bygðan*

bólstaðr dwelling, farmstead — 17 *bólstað*

vottr witness — 17 *vottar*

keyra drive, urge on, thrust — 18 *keyrir*

reynask prove to be, turn out — 19 *reyndist*

þegja be silent, keep quiet — 20 *þegi*

gerask become, happen — 20 *gørist*

of excess, immoderation — 21

útbúr outhouse, storehouse — 22 · 23 *útbúrit*

óbrunninn unburnt — 22 *óbrunnit*

varningr wares, merchandise — 22

austmaðr Norwegian, man from the East — 22 *austmanns*

inni inside, indoors — 22

hverfa turn; disappear, vanish — 23 *hverfr*

bær farmstead, farm buildings, town — 23 *bæarins*

opinn open — 24 *opit*

binda bind, tie — 24 *bundnar*

klyf pack, load (on a pack-horse) — 24, 26 *klyfjar*

nær next, thereupon — 25, 27 *næst*

hark noise, din, tumult — 25

tún enclosed field, homefield, yard — 25 *túnit*

hross horse — 25

sauðr sheep — 26 *sauðir*

naut cattle, ox, head of cattle — 26

fjós cowshed, byre — 26 *fjósi*

fémætr valuable, worth money — 27 *fémætt*

fcera bring, convey — 27 *fært*

IN CONTEXT

3 **ráða** as in ‘what is to be done’

4 **skal** impersonal use, referring to the speaker’s intended action

5 **við** idiomatic particle completing ‘þurfa e-s við’ meaning ‘to need something’

8 **tekr** forms phrase with við: to receive, welcome

9 **yfir** used with láta illa to mean ‘complain about it’

10 **á** idiom: ‘á þá leið’ = ‘in this way’

11 **þess** used in phrase ‘til þess at’ = ‘in order that’

11 **taka** undertake, proceed (idiomatic with til þess)

16 **fyrir** part of the causal phrase ‘fyrir því at’ meaning ‘because’

17 **því** forms part of the causal conjunction ‘fyrir því at’ = because

17 **heyri** let the witnesses hear (subjunctive of command)

18 **í** used with ‘brott’ to mean ‘away’

19 **ráða** idiomatic phrase ‘til ráða’ means ‘to be done’ or ‘what course to take’

20 **hvat** whatever (with ‘sem’)

20 **sem** forms ‘whatever’ with preceding ‘hvat’

21 **eina** used substantively meaning ‘only that’

21 **við** idiom ‘vera við of’ = to be excessive, exaggerated

27 **hafðar** ‘hafa upp’ = to load up (onto pack animals)

27 **því** ‘því næst’ = ‘next, thereupon’

27 **snúit** ‘snúa e-u á ferð’ = set something in motion, prepare for departure

Hersteinn víkr nú eftir, ok sér at Þórbjörn karl rekr féit. Þeir snúa leið sinni ofan eftir heraði í Stafholtstungur, ok svo út yfir Nordrá.

CHAPTER 11

Sauðamaðr Þórkels trefils ór Svignaskarði gekk þenna morgin at fé sínu; hann sér hvar þeir fara ok reka allskyns fénað.

Hann segir þetta Þórkeli; enn hann svarar: ‘veit ek hverju gegna muni; þat munu vera Þverhlíðingar vinir mínir; þeir hafa vetrarnauð mikla ok munu þeir reka hingat fé sitt; skal þeim þat heimilt; ek hefi hey ærin; eru hér ok nógar jarðir útifé’.

Hann gekk út, er þeir komu í tún, ok fagnar þeim ok býðr allan greiða slíkan sem þeir vilja þegit hafa. Varla náðu þeir at stíga af baki; svá var bóndi beinn við þá.

Þórbjörn mælti: ‘mikit er nú um beina þinn, ok væri mikit undir at þú efndir þetta alt vel, er þú hefir heitit okkr’. ‘Veit ek erindi þitt’, segir Þórkell, ‘at féit mun hér skulu eftir vera, ok skortir hér eigi jorð noga ok góða’.

Þórbjörn mælti: ‘þiggja munu vit þat’.

Þá víkr hann Þórkeli hjá húsunum ok mælti: ‘tíðindi mikil eru at segja’.

Þórkell spurði, hver þau væri. ‘Blund-Ketill bóndi var brendr inni í nótt’, sagði Þórbjörn. ‘Hverir gørðu þat níðingsverk?’ sagði Þórkell.

Þórbjörn sagði þá allt sem farit hafði; ‘ok þarf Hersteinn nú þinna heillaráða’.

Þórkell mælti: ‘eigi þætti mér ráðit, hvárt ek mundi svá skjótt á boð brugðist hafa, ef ek hefði þetta vitat fyrr; enn mínum ráðum vil ek nú láta fram fara, ok fõrum nú til matar fyrst’. Þeir játtuðu því. Þórkell trefill var þá mjök fámáligr ok nõkkut hugsi, ok er þeir voru mettir, lætr hann taka hesta þeira. Síðan taka þeir vápn sín ok stíga á bak. Ríðr Þórkell fyrir þann dag, ok mælti áðr, at vel skyldi geyma fjárins í haganum, enn gefa vel því sem inni var.

Þeir ríða nú út á Skógarströnd á Gunnarsstaði; þat er innarliga á Ströndinni. Þar

víkja turns back, doubles back — 1, 15 *víkr*

karl man, old man, common man — 1

herað district, countryside — 2 *heraði*

sauðamaðr shepherd — 3

morginn morning — 3 *morgin*

allskyns of every kind, all kinds of — 4

fénað livestock, cattle — 4 *fénað*

gegna suit, be fitting; mean, signify — 5

vetrarnauð winter hardship, distress in winter — 6

hingat hither, to this place — 7

heimill freely available, at one's disposal — 7 *heimilt*

hey hay — 7

ærin ample, sufficient, plenty of — 7 *ærin*

nógr enough, sufficient — 7 *nógar* · 13 *nóga*

jorð earth, ground; land, property — 7 *jarðir* · 13

útifé dative expressing purpose: ‘for livestock kept outdoors’ — 8

tún enclosed field, homefield, yard — 9

fagna welcome, receive gladly; rejoice — 9 *fagnar*

greiði help, assistance; furtherance, settlement (of a matter) — 9 *greiða*

varla hardly, scarcely — 10

ná reach, get, attain — 10 *náðu*

stíga step, tread, mount — 10, 23

beinn hospitable, accommodating — 10

beini hospitality, entertainment of guests — 11 *beina*

efna fulfil, carry out, perform — 11 *efndir*

erindi errand, business, message — 12

skula shall, must, be to — 13 *skulu*

skorta lack, be wanting — 13 *skortir*

brenna burn — 16 *brendr*

inni inside, indoors — 16, 24

nótt night — 16

níðingsverk villainous deed, dastardly act — 17

heillaráð good counsel, wise advice — 18 *heillaráða*

þátr strand, section of a saga narrative — 19 *þætti*

hvárt whether — 19

skjótr quickly, swiftly — 19 *skjótt*

boð invitation, feast; command, offer — 19

matr food — 21 *matar*

fyrst first, firstly — 21

játta say yes, consent, agree to — 21 *játtuðu*

fámáligr taciturn, sparing of speech — 21

nokkut somewhat, a little — 22 *nõkkut*

hugsi thoughtful, pensive — 22

mettr having eaten one's fill, satisfied — 22 *mettir*

geyma keep, guard, take care of — 24

hagi pasture, grazing land — 24 *haganum*

innarliga far in, in the inner part — 25

strönd place name, ‘the district called Strönd’ — 25 *Ströndinni*

IN CONTEXT

5 **þat** used impersonally, referring to persons about to be identified

7 **þat** refers to the driving of cattle here, i.e. ‘that (permission)’

11 **undir** idiomatic: ‘much at stake’ or ‘much depended on it’

13 **eftir** together with vera: ‘remain, be left’

21 **fõrum** let's go

23 **bak** part of the idiom ‘stíga á bak’ meaning to mount a horse

bjó sá maðr er Gunnarr hét ok var Hlífaron, mikill maðr ok sterkr ok hinn mesti garpr. Hann átti systur Þórðar gellis, er Helga hét. Gunnarr átti tvær døtr; hét qnnur Jófríðr, enn qnnur Þuríðr.

Þeir koma þar síð dags ok stíga af baki fyrir ofan hús; vindr var á norðan ok heldr kalt. Þórkell gengr at dyrum ok klappar, enn húskarl gengr til hurðar, ok heilsar vel þeim sem kominn var, ok spyr hvern hann væri.

Þórkell kvað hann eigi vita mundu at gørr, þóat hann segði honum; ok bið Gunnarr útganga ‘.’

Hann kvað Gunnar kominn í rekkju. Hann biðr hann segja, at maðr vill hitta hann.

Húskarl gørir svo, gengr inn ok segir Gunnari, at maðr vill hitta hann. Gunnarr spurði, hvern hann væri.

Húskarl kvaðst þat eigi vita, ‘enn mikill er hann vexti’.

Gunnarr mælti: ‘far þú ok seg honum, at hann sé hér í nátt.’

Húskarl ferr ok gørir sem Gunnarr bauð, enn Þórkell kvaðst eigi vilja þiggja boð af þrælum, heldr at bónda sjálfum.

Húskarl segir at þat væri sannligra; ‘enn eigi hefir Gunnarr vana til þess at standa upp um nætr.’

Gerðu annathvart ‘, sagði húskarl,’ at þú far á burt eðr gakk inn ok ver hér í nátt ‘.’ Gerðu annathvart ‘, segir Þórkell,’ at þú rek erindi duganda, eðr ek rek sverðshjoltin á nasir þér ‘.’

Húskarl hleypr inn, ok rekr aftr hurðina. Gunnarr spurði, hví hann fœri svá óðliga.

Hann sagðist eigi vildu tala fleira við hinn komna mann; ‘þvíat hann er mjök hastorðr’.

Gunnarr reis þá upp ok gekk út í túnit, hann var í skyrtu ok línbrókum, mottul yfir sér ok svartu skó á fótum, sverð í hendi. Hann fagnar vel Þórkeli ok biðr hann inn ganga. Hann segir at þeir voru fleiri saman.

sterkr strong — 1

garpr bold man, warrior, doughty fellow — 2

systir sister — 2 *systur*

stíga dismount — 4

vindr wind — 4

norðan from the north — 4

kaldr used impersonally of the weather — 5 *kalt*

dyrr doorway, door — 5 *dyrum*

klappa knock, tap — 5 *klappar*

hurð door — 5 *hurðar* · 22 *hurðina*

heilsa greet — 5 *heilsar*

þóat although, even though — 7

útganga go out, walk outside — 8

rekkja bed, bedding — 9 *rekkju*

vøxtir in size/stature — 13 *vexti*

boð invitation, feast; command, offer — 15

þræll slave, thrall — 16 *þrælum*

sjálfr self, oneself — 16 *sjálfum*

sannligr more fitting/proper — 17 *sannligra*

vani accustomed to — 17 *vana*

nótt night — 18 *natr* · 19 *nátt*

annarrhvárr one or the other of the two, either —

19, 20 *annathvart*

erindi errand, business, message — 20

dugandi successful, well-performed — 20 *duganda*

sverðshjalt sword-hilt — 21 *sverðshjoltin*

nøs nostril; nose — 21 *nasir*

aptr back, again — 22 *aftr*

hví why — 22

óðliga furiously, violently, impetuously — 23

hastorðr harsh-spoken, sharp-tongued — 25

rísa rise, get up — 26 *reis*

tún enclosed field, homefield, yard — 26 *túnit*

skyrtu shirt — 26 *skyrtu*

línbrók linen breeches — 26 *línbrókum*

mottull cloak, mantle — 26 *mottul*

svartr black, dark — 27 *svarta*

skór shoe — 27 *skó*

fagna welcome, receive gladly; rejoice — 27 *fagnar*

IN CONTEXT

2 **mesti** superlative form: ‘greatest’

4 **baki** off the horse’s back, i.e. dismount

4 **fyrir** used with ‘ofan’ to mean ‘above’

4 **ofan** combines with ‘fyrir’ to mean ‘above’

4 **á** used with ‘norðan’ to mean ‘from the north’

7 **mundu** used as infinitive after ‘vita’ to express ‘would know’

7 **at** with negation and comparative ‘gerr’ gives sense ‘not any more clearly’

14 **í** used with ‘nátt’ to mean ‘tonight’

14 **nátt** part of idiom ‘í nátt’ meaning ‘tonight’

16 **at** from (with verbs of receiving, e.g. þiggja e-t at e-m)

17 **enn** introduces explanatory clause, ‘for’

19 **Gerðu** form includes enclitic þú: ‘do you’

19 **á** used with ‘brott’ to mean ‘away’

19 **í** used with ‘nátt’ meaning ‘tonight’

21 **þér** your (dative of possession)

24 **sagðist** reported speech: ‘said that he...’

24 **fleira** used adverbially: ‘more, further’

24 **komna** ‘the man who had come in’

26 **í** motion into (accusative)

Gunnarr gengr út í túnit, enn Þórkell þrífr í hurðarhringinn ok rekr aftr 1
hurðina. Þeir ganga þá á bak húsunum. Gunnarr heilsar þeim.

Þórkell sagði: 'setjumst vér niðr, þvíat vér eigum margt at tala við þik, Gunnarr'.
Þeir göra svá; setjast niðr á tvær hendr honum, ok svá nær, at þeir sátu á
skikkjunni, er Gunnarr hafði yfir sér. 5

Þórkell mælti þá: 'svá er háttat, Gunnarr bóndi, at hér er sá maðr í ferð með mér,
er Hersteinn heitir, son Blund-Ketils; er eigi því erendi at leyna, at hann vill biðja
dóttur þinnar Þuríðar; hefi ek ok fyrir þessa sök með honum farit, at ek vilda eigi
at þú vísaðir manninum frá, þvíat mér sýnist þetta happaráð hit mesta; þykki mér
ok miklu varða, at eigi sé óvirt þetta mál ok mín tillog, eðr seint svarat'. 10

Gunnarr mælti: 'eigi er ek einhlítr um svor þessa máls, ok vil ek ráðast um við
móður hennar, ok svo við dóttur mína, ok einkum við Þórð gelli frænda hennar;
enn góðar einar fréttir höfum vér til þessa manns, ok svá til fōður hans; ok er
þetta ásjámál'. 15

Þá svarar Trefill: 'svá skaltu til ætla, at vér munum eigi lengi vonbiðlar vera
konunnar; ok þykkjumst vér eigi minnr sjá fyrir þinni sœmd enn vorri; þykki
mér ok kynligt um svá vitran mann sem þú ert, at þú virðir slíka hluti fyrir þér,
svá vel sem boðið er; höfum vér ok svá at eins heiman gørt ferð vora, at eigi mun
til einkis ætlat; ok mun ek, Hersteinn, veita þér slíkt lið sem þú vilt, at þetta fari
fram, ef hann kann eigi at sjá hvat honum sómir'. 20

Gunnarr svarar: 'þat fæ ek eigi skilit, hví þér látit svá brátt at þessu, eðr haldit við
heitan sjálfa, því at mér list þetta mjök jafnræði, enn einkis ills ørvænti ek fyrir
yðr, ok mun ek þat ráð upptaka, at rétta fram hendina'. 25

Ok svá görir hann. Enn Hersteinn nefnir sér votta ok fastnar sér konu. Eftir þat
standa þeir upp ok ganga inn; er þeim veittr beini góðr.

Nú spyrr Gunnarr tíðinda. Þórkell segir, at þeir hafi nú eigi annat nýligar frétt
enn brennu Blund-Ketils. Gunnarr spurði, hvern því volli? Þórkell segir, at
Þórvaldr Oddsson var upphafsmaðr at, ok Arngrímur goði. Gunnarr svaraði fá,
lastaði lítt, enda lofaði eigi.

tún enclosed field, homefield, yard — 1 *túnit*

þrífa grasp, seize, snatch — 1 *þrífr*

hurðarhringr door-ring, door-handle (ring
attached to a door) — 1 *hurðarhringinn*

hurð door — 2 *hurðina*

heilsa greet — 2 *heilsar*

nær near, nearly; when — 4

skikkja cloak, mantle — 5 *skikkjunni*

háttat the situation stands thus — 6 *háttat*

erendi errand, business, message — 7

leyna hide, conceal — 7

sýnask seem, appear — 9 *sýnist*

happarád lucky plan, fortunate counsel — 9

varða matter, concern; be liable to — 10

óvirðir dishonored, held in low esteem — 10 *óvirt*

tillag contribution, support, advice — 10 *tillög*

seinn slow, late — 10 *seint*

einhlítr self-sufficient, needing no other — 11

svar answer, reply — 11 *svgr*

einkum especially, particularly — 12

frændi kinsman, relative — 12 *frænda*

frétt news, tidings; inquiry — 13 *fréttir*

ásjámál a matter involving alliance or mutual
assistance (i.e. a marriage...) — 14

vonbiðill hopeless suitor, one who woos in vain — 15
vonbiðlar

minnr less — 16

sœmd honour, esteem — 16 *sæmd*

vorrr our — 16 *vorri*

kynligr strange, odd — 17 *kynligt*

vitrr wise, intelligent — 17 *vitran*

virða regard, think much of — 17 *virðir*

heiman from home — 18

vára become spring — 18 *vora*

sóma befit, be seemly — 20 *sómir*

hví why — 21

bráðr soon, quickly — 21 *brátt*

heitan threat, menace — 22

sjálfr self, oneself — 22 *sjálfa*

jafnræði equal match (in marriage) — 22

ørvænti expect (something bad) — 22 *ørvænti*

upptaka to take up, adopt (a course of action) — 23

rétta straighten, stretch out; set right — 23

vottr witness — 24 *votta*

fastna betroth, pledge in marriage — 24 *fastnar*

beini hospitality, entertainment of guests — 25

nýliga more recently — 26 *nýligar*

frétta ask, inquire; hear of, learn — 26 *frétt*

brenna burning, house-burning, fire — 27 *brennu*

valda cause, bring about; wield, rule over — 27 *volli*

upphafsmaðr instigator, originator — 28

lasta blame, find fault with — 29 *lastaði*

lítt little, slightly, poorly — 29

enda links clauses: 'and indeed, moreover' — 29

lofa praise; permit, allow — 29 *lofaði*

IN CONTEXT

3 **setjumst** hortatory: 'let us sit down'

4 **hendr** sides (idiom: on either side of him)

9 **vísadur** turn away, dismiss (with 'frá')

11 **ráðast** used with 'um' and 'við' to mean 'confer,
take counsel'

11 **um** part of the phrase 'ráðast um' meaning 'to
confer, deliberate'

15 **skaltu** contains the enclitic pronoun 'þú' (you)
fused onto the verb

15 **til** part of the idiom 'ætla til' meaning to reckon
on, expect

16 **sjá** part of 'sjá fyrir' meaning to look after, provide
for

18 **eins** idiom 'svá at eins' = 'only, in such a way only'

28 **at** refers back to the cause of the dispute, i.e.
'instigator of it'

28 **fá** used adverbially: 'briefly, little'

CHAPTER 12

Þegar um morgininn í ár er Gunnarr á fótum, ok gengr at Þórkeli ok bað þá klæðast. Þeir göra svo; ganga síðan til snæðings; eru þá ok búnir hestar þeira, ok stíga þeir á bak, ríðr Gunnarr fyrir inn með firðinum; þá voru íslög mikil.

Eigi létta þeir fyrr enn þeir koma í Hvamm til Þórðar gellis, ok fagnar hann þeim vel ok spurði tíðinda. Þeir sögðu slíkt er þeim líkaði.

Gunnarr heimtir Þórð á mál, ok segir at þar er í fgr Hersteinn, son Blund-Ketils, ok Þórkell trefill; 'er þat erindi þeira, at Hersteinn mælir til mægða við mik, enn til samfara við Þuríði dóttur mína; eðr hversu ráðligt lízt þér þat? Maðr er vænn ok gerviligr; hann skortir ok eigi fé, þvíat faðir hans hefir þat mælt, at hann mundi af hendi láta búit, enn Hersteinn tœki við'.

Þórðr svarar: 'vel er mér við Blund-Ketil, þvíat einn tíma er vit Tungu-Oddr deildum á alþingi um þrælskjöld, er dømdust á hendr honum, ok fór ek at heimta í foraðsillu veðri, ok vér þrír saman, ok komum um nótt til Blund-Ketils, ok var oss þar allvel fagnat, ok þar vorum vér viku. Hann skifti við oss hestum, ok gaf mér góð stóðhross. Slíkt reynda ek af honum, enn þó líst mér svá á, at eigi muni því misráðit, þó at eigi sé þessu keypt'. 'Svá máttu ætla', sagði Gunnarr, 'at eigi mun hon fóstnuð'ðrum manni, þó at henni bjóðist, þvíat mér líst sjá maðr vaskligr, ok vel boðinn, ok mikil hætta í, hversu tiltekst, ef þessum manni er frá vísat'.

Eftir þat gengr Gunnarr til fundar við dóttur sína, þvíat hon var með Þórði á fóstri, ok fréttir hana eftir, hversu henni var um gefit?

Hon svarar, at eigi er henni svo mikil manngirnd í hug, at henni þætti eigi jafngott at sitja heima; 'þvíat ek á kost góðrar forsjá, þar sem Þórðr er frændi minn; enn ykkarn vilja mun ek göra um þetta ok annat'.

Nú er Gunnarr á málit við Þórð, ok segir at honum líst þetta ráð allsæmiligt.

morgunn morning — 1 *morgininn*

ár used idiomatically with 'í' for 'early, at daybreak', reinforcing 'um...' — 1

klæða clothe, dress — 2 *klæðast*

snæðingr meal, meal-time — 2 *snæðings*

stíga mount (a horse) — 3

fjorðr fjord, firth — 3 *firðinum*

íslög heavy ice conditions on the water — 3

létta did not stop travelling — 4

gellir epithet attached to Þórðr's name — 4 *gellis*

fagna welcome, receive gladly; rejoice — 4 *fagnar* · 14 *fagnat*

líka please, be pleasing — 5 *líkaði*

heimta summons (to a talk) — 6 *heimtir* · 13

fgr among the travelers — 6

trefill byname: 'the Fringe' — 7

erindi errand, business, message — 7

mægð marriage alliance, affinity by marriage — 7 *mægða*

samfarar living together, cohabitation (of husband and wife) — 8 *samfara*

ráðligr advisable, prudent — 8 *ráðligt*

vænn handsome, fine; promising, likely — 8

gerviligr accomplished, capable, of fine appearance — 9

skorta lack, be wanting — 9 *skortir*

tími time, season — 11 *tíma*

deila divide, share out; quarrel, dispute — 12 *deildum*

alþingi the general assembly, Althing — 12

þrælsjald compensation paid for a slave, slave's wergild — 12 *þrælskjöld*

dœma judge, give judgment, sentence — 12 *dømdust*

foraðsillr dangerously bad, of weather — 13

foraðsillu

veðr weather; wind — 13 *veðri*

nótt night — 13

allvel very well — 14

vika week — 14 *viku*

skifti divide, share; exchange, change — 14 *skifti*

stóðhross stud horse, mare of a stud herd — 15

reynda try, test; experience, prove — 15 *reynda*

misráða advise or decide wrongly, mismanage — 16 *misráðit*

fastna betroth, pledge in marriage — 17 *fðstnuð*

lítask it seems to me — 17, 25 *líst*

vaskligr manly, valiant, gallant — 18

hætta risk, danger (esp. in the phrase í hættu 'at stake') — 18

tiltask to turn out, happen, come about — 18 *tiltekst*

fóstr fostering, upbringing — 21 *fðstri*

freтта ask, inquire about — 21 *fréttir*

manngirnd desire for marriage or social advancement — 22 *manngirnd*

hugr mind, thought, courage — 22 *hug*

þátr strand, section of a saga narrative — 22 *þætti*

jafngóðr equally good, as good — 23 *jafngott*

forsjá foresight, management, provision — 23

frændi kinsman, relative — 23

ykkarr refers to the will of two people being addressed — 24 *ykkarn*

vili will, wish — 24 *vilja*

allsæmiligr quite honorable, very fitting — 25 *allsæmiligt*

IN CONTEXT

1 **fótum** 'á fótum' idiom: 'up, on his feet'

3 **bak** the horse's back, in idiom 'stíga á bak' = to mount

7 **þeira** their (possessive genitive)

10 **hendi** 'af hendi láta' = to give up, relinquish

10 **við** 'taka við' = to take over, receive

12 **hendr** idiom 'á hendr' = against (someone)

15 **á** part of the idiom 'líta á' meaning to consider or judge

16 **at** forms 'þó at' meaning 'although'

20 **á** 'á fðstri' = 'in foster care'

21 **eftir** 'fréttir hana eftir' = 'asks her about it'

21 **um** part of idiom 'vera um gefit' meaning 'to feel disposed toward'

21 **gefit** 'var um gefit' idiomatically means 'was disposed, felt' (about a match)

24 **þetta** refers to 'this matter'

24 **annat** refers to 'another matter'

25 **á** forms idiom 'ala á' meaning to keep raising/pressing (a matter)

Þórdi svarar: ‘hví skaltu eigi gefa honum dóttur þína, ef þér líkar’.

Gunnarr svarar: ‘þvíat eins gef ek hana, at þat sé jafn vel þinn vili sem minn’.

Þórdi kvað beggja þeira ráð þetta vera skyldu. ‘Ek vil’, sagði Gunnarr, ‘at þú, Þórdi, fastnir Hersteini konuna’.

Þórdi svarar: ‘sjálfr skaltu þat göra, at fastna dóttur þína’.

Gunnarr svarar: ‘mér þykir meiri virðing í, at þú fastnir hana, þvíat þat samir betr’.

Þórdi lét nú þetta leiðast, ok fóru nú festar fram.

Þá mælti Gunnarr: ‘biðr ek enn at þú látir hér vera boðit í Hvammi, ok mun þá gørt verða með mestri sœmd’.

Þórdi bað hann því ok ráða, ef honum þætti svá betr.

Gunnarr segir: ‘svá munu vér til ætla, at vér látim þegar vera á viku fresti’.

Eftir þat stíga þeir á bak ok snúa á ferð, ok víkr Þórdi á götu með þeim, ok spurði enn, ef nokkut væri nýtt at segja.

Gunnarr svarar: ‘ekki höfum vér nú nýligar frétt enn brennu Blunds-Ketils bónda’.

Þórdi spurði, hversu þat varð. Enn Gunnarr sagði allan atburðinn um brennuna, ok hverr henni olli, ok svá hverir þat gørdū.

Þórdi mælti: ‘eigi mundi þessu gjaforði svá skjótt ráðit hafa verit, ef ek hefði þetta vitat, ok þykkist þér nú allmjök hafa komist fyrir mik viti ok beittan brögðum í þessu; enn þó þykki mér eigi víst, at þér sét yðr einhlítir at þessu máli’.

Gunnarr mælti: ‘þar er gott til trausts at ætla sem þú ert, enda er þér nú skylt at veita mági þínum, enn vér erum skyldir at veita þér, þvíat margir heyrdū, at þú fastnaðir konuna, ok þetta var allt við þitt ráð gørt, ok er nú vel at þér reynit eitt sinn, hverr yðar drjúgastr er höfðingjanna, þvíat þér hafit lengi úlfsmunni af etist.’

hví why — 1

líka impersonal construction: ‘if it pleases you’ — 1 líkar

jafn even, equal, level — 2

vili will, wish — 2

fastna betroth, pledge in marriage — 4, 6 fastnir · 5 · 24 fastnaðir

sjálfr self, oneself — 5

virðing honour, esteem, reputation — 6

sama befit, be seemly — 6 samir

leiða let the matter take its course — 8 leiðast

festar betrothal, formal engagement — 8

sœmd honour, esteem — 10 sœmd

þátrr strand, section of a saga narrative — 11 þætti

vika week — 12 viku

frest delay, respite, appointed term — 12 fresti

stíga step, tread, mount — 13

víkja turn, move aside, give way — 13 víkr

gata path, road, way — 13 götu

nýr new, fresh — 14 nýtt

nýligr recent, new — 15 nýligar

frétt news, tidings; inquiry — 15

brenna burning, house-burning, fire — 15 brennu · 17 brennuna

atburði event, occurrence, incident — 17 atburðinn

valda cause, bring about; wield, rule over — 18 olli

gjaforði marriage, match — 19 gjaforði

skjótt quickly, swiftly — 19

allmjök very much, exceedingly — 20

komask gotten ahead — 20 komist

beita tricked, outwitted — 20 beittan

bragði trick, device; sudden movement, deed — 20 brögðum

víss certain, sure; wise — 21 víst

einhlitr self-sufficient, needing no other — 21 einhlitr

traust trust, confidence; support, protection — 22 trausts

enda and also, and yet — 22

skylidr related, akin; bound, obliged — 22 skylt · 23 skyldir

mágr kinsman by marriage (brother-in-law, father-in-law, son-in-law) — 23 mági

reyna try, test; experience, prove — 24 reynit

drjúgr ample, substantial, lasting — 25 drjúgastr

höfðingi chieftain, leader — 25 höfðingjanna

haf sea, ocean — 25 hafit

úlfsmunnr idiom for fighting or snapping at each other — 25 úlfsmunni

etask snap or bite at each other (idiomatic expression for quarreling) — 26 etist

IN CONTEXT

1 skaltu contains enclitic ‘þú’ (you) fused onto the verb

2 eins with ‘því at eins ... at’: only on condition that

3 skyldu used as infinitive form of the preterite-present verb ‘skulu’

5 skaltu contraction of ‘skalt þú’ — ‘you shall’

11 því refers to the matter just mentioned, object of ‘ráða’

11 betr comparative form, ‘better’

12 til used adverbially with ‘ætla’ meaning ‘plan, arrange accordingly’

13 bak idiom ‘stíga á bak’ = to mount a horse

13 ferði idiom ‘snúa á ferð’ = set off, get underway

15 höfum forming a perfect-like construction, ‘have (heard)’

15 enn but, rather (introducing contrast after negation)

CHAPTER 13

Nú skilja þeir, ok er Þórðr hinn reiðasti, ok þykkir honum þeir hafa gabbat sik. 1
Enn þeir ríða nú fyrst á Gunnarsstaði, ok þykkjast allvel leikit hafa, at þeir hofðu
komit Þórði í málit með sér, ok voru nú allkátir. Eigi ríða þeir nú suðr at sinni,
enn bjóða monnum til boðs, ok seekja í Hvamm at ákveðnum tíma.

Hafði Þórðr þar margt fyrir boðsmanna ok skipar monnum í sæti um kveldit; sat 5
hann sjálfr á annan bekk, ok Gunnarr mágr hans ok hans menn, enn Þórkell
trefill hjá brúðguma á annan bekk, og þeira boðsmenn; brúðir skipuðu pall.

Ok svá sem borð voru sett ok allir menn í sæti komnir, þá stókk Hersteinn
brúðgumi fram yfir borðit, ok gengr þar at sem einn steinn stóð.

Hann steig qðrum fœti upp á steininn ok mælti: ‘Þess strengi ek heit’, sagði hann, 10
‘at áðr alþingi er úti í sumar, skal ek hafa fullsektat Arngrím goða, eðr sjálfðœmi
ella’.

Síðan stígr hann í sæti sitt.

Gunnarr stókk þá fram ok mælti: ‘Þess strengi ek heit’, sagði hann, ‘at áðr alþingi
er úti í sumar skal ek hafa sótt til útlegðar Þórvald Oddsson eðr hafa sjálfðœmi 15
ella’.

Upp stígr hann undir borð ok mælti til Þórðar: ‘hví sitr þú, Þórðr, ok mælir ekki
um? Vitum vér at slíkt er þér í hug sem oss’.

Þórðr svarar: ‘kyrrt mun þat at sinni’.

Gunnarr svarar: ‘ef þú vilt at vér talim fyrir þik, þá er þat til reiðu; enn vitum vér, 20
at þú ætlar þér Tungu-Odd’.

Þórðr mælti: ‘þér skulut ráða yðrum ummælum, enn ek mun því ráða, hvat ek
tala; endit þetta vel sem þér hafit ummælt’.

Eigi varð til nýlundu fleira at boðinu, enn þó fór þat allskörugliga fram, ok er þat
þraut, fór hverr sem fyrir lá, ok líðr vetrinn af hendi.

reiðr angry, wroth — 1 *reiðasti*

gabba mock, deceive — 1 *gabbat*

fyrst first, firstly — 2

allvel very well — 2

leika succeeded in their trick — 2 *leikit*

allkátir very merry, in high spirits — 3 *allkátir*

sinni idiom ‘at sinni’ = ‘for now, this time’ — 3, 19

boðr invitation, feast; command, offer — 4 *boðs* · 24
boðinu

seekja attend (the feast) — 4 · 15 *sótt*

ákveða appoint, fix, determine — 4 *ákveðnum*

tími time, season — 4 *tíma*

boðsmadr invited guest — 5 *boðsmanna* · 7 *boðsmenn*

skipa places the men in their seats — 5 *skipar* · 7
skipuðu

sæti seat, place to sit — 5, 8, 13

sjálfr self, oneself — 6

bekkr bench — 6, 7 *bekk*

mágr kinsman by marriage (brother-in-law, father-
in-law, son-in-law) — 6

trefill nickname attached to Þórkell’s name, not a
literal object here — 7

brúðgumi bridegroom — 7 *brúðguma* · 9

brúðr bride — 7 *brúðir*

pallr raised floor, dais, bench — 7 *pall*

borðr board, plank; table; ship’s side — 8, 17 · 9 *borðit*

stökkva spring, spurt, leap — 8, 14 *stökk*

steinn stone, rock — 9 · 10 *steininn*

stíga step, tread, mount — 10 *steig* · 13, 17 *stígr*

strengja tighten, fasten with a string; bind — 10, 14
strengi

heit vow, promise — 10, 14

alþingi the general assembly, Althing — 11, 14

úti describes the assembly as being over/concluded
— 11, 15

fullsektra to sentence to full outlawry, condemn
completely — 11 *fullsektat*

sjálfðœmi right to decide one’s own compensation,
self-judgment — 11, 15

ella otherwise, else — 12, 16

útlegðr outlawry, banishment — 15 *útlegðar*

hví why — 17

hugr mind, thought, courage — 18 *hug*

kyrr peaceful, settled (of a situation) — 19 *kyrrt*

reiða til reiðu = ready, available — 20 *reiðu*

yðr your (plural) — 22 *yðrum*

ummæli words, statement, pronouncement — 22
ummælum

enda end, finish, fulfil — 23 *endit*

haf sea, ocean — 23 *hafit*

ummæla to agree upon, stipulate, promise — 23
ummalt

nýlunda news, novelty, strange event — 24 *nýlundu*

allskörugliga very splendidly, magnificently — 24

þrjóta fail, run short, give out — 25 *þraut*

IN CONTEXT

8 **svá** together with ‘sem’ forms ‘as soon as, when’

8 **sem** with preceding ‘svá’ forms the temporal
conjunction ‘as soon as, when’

9 **at** used adverbially with ‘þar’ meaning ‘to that
place’

9 **einn** used indefinitely, ‘a certain, a single’

17 **undir** used with motion: ‘up to’ the table

18 **um** forms idiom ‘mæla um’ meaning to speak up
or join in speaking

21 **þér** reflexive: for yourself

25 **hendi** ‘líða af hendi’ – pass by, go by

Ok er vorar safna þeir at sér mǫnnum, ok fara suðr til Borgarfjarðar, ok koma í Norðrtungu ok stefna Arngrími til þings í Þingnes ok Hænsa-Þóri.

Nú skilst Hersteinn frá liðinu með þrem tígum manna þangat sem hann sagði hinn síðasta náttstað verit hafa Þórvaldar Oddssonar, því at hann var þá farinn af vist sinni.

Nú er ókyrrt í heraðinu, ok mikil umrœða ok samandráttr liðs af hvárratveggju hendi.

CHAPTER 14

Þat varð til tíðinda, at Hænsa-Þórir hvarf burt ór heraðinu við tólfta mann, þegar hann spurði, hverir í málit voru komnir, ok fréttist alls ekki til hans.

Oddr safnar nú liði um dalina, Reykjardal hvárutveggja ok Skorradal, ok um allar sveitir fyrir sunnan Hvítá, ok þó hafði hann margt ór ǫðrum sveitum.

Arngrímr goði safnaði mǫnnum um Þverárhlið ok Norðrárdal at sumum hluta.

Þórkell trefill safnaði mǫnnum hit neðra um Mýrar ok Stafholtstungur, ok suma Norðrdæli hefir hann með sér, þvíat Helgi bróðir hans bjó í Hvammi, ok hefir hann hann með sér.

Nú safnar Þórðr gellir liði vestan, ok hefir eigi margt lið. Hittast nú þessir allir, er í vora málinu, ok hafa alls tvau hundruð manna. Ríða nú ofan fyrir utan Norðrá, ok yfir á at Eyavaði, fyrir ofan Stafholt, ok ætla yfir Hvítá þar sem heitir Þrælastraumur.

Þá sjá þeir mannaferð mikla fyrir sunnan ána; er þar Tungu-Oddr ok hafði nær fjögur hundruð manna. Greiða nú ferðina ok vilja fyrr koma til vaðsins. Hittast nú við ána, ok hlaupa þeir Oddr af baki ok verja vaðit; enn þeim Þórði gengr ógreitt framreiðin, ok vildu þó gjarna komast á þingit; slær nú í bardaga ok verða þegar áverkar; fellu fjórir menn af Þórði. Þar fell Þórólfr refr, bróðir Álfs ór Dølum, virðuligr maðr, ok hverfa nú frá við svá búit. Einn maðr fell af Oddi, enn

vára become spring — 1 *vorar* · 17 *vora*

safna gather, collect, assemble — 1 · 10, 16 *safnar* · 12, 13 *safnaði*

tigr used with þrem to mean 'thirty' — 3 *tígum*

síðr long, hanging low — 4 *síðasta*

náttstaðr place to spend the night, night's lodging — 4 *náttstað*

vist his post or place of service — 5

ókyrr impersonal predicate: 'there is unrest' — 6 *ókyrrt*

herað district, countryside — 6, 8 *heraðinu*

umrœða talk, discussion — 6

samandráttr gathering, mustering — 6

hvárrtveggi each of the two, both — 6 *hvárratveggju*

hverfa turn; disappear, vanish — 8 *hvarf* · 25

tólfti as one of a party of twelve — 8 *tólfta*

frétta ask, inquire; hear of, learn — 9 *fréttist*

dalr valley, dale — 10 *dalina*

hvárrtveggja each of two, both — 10 *hvárutveggja*
sveit district, community; band of men — 11 *sveitum* · 11 *sveitir*

sunnan paired with 'fyrir' to mean 'south of' — 11, 20

sumr some, certain — 12 *sumum* · 13 *suma*

hluti used in the phrase 'to some extent' — 12 *hluta*

trefill used as a nickname, 'Fringe' — 13

neðri lower, nether — 13 *neðra*

norðrdæli inhabitants of Norðrdalr district — 14 *Norðrdæli*

vestan from the west — 16

hittask meet, encounter each other — 16 *Hittast*

alls in all, altogether — 17

hundrað hundred (often the long hundred, 120) — 17, 21 *hundruð*

mannaferð travelling of people, traffic — 20

nær near, nearly; when — 20

fjórir four — 21 *fjögur* · 24

greiða pay, hand over; arrange, put in order — 21

vað ford — 21 *vaðsins* · 22 *vaðit*

verja defend, guard — 22

ógreiðr used adverbially: 'with difficulty' — 23 *ógreitt*

framreið advance, riding forward — 23 *framreiðin*

gjarna gladly, willingly — 23

slá impersonal use: 'a battle breaks out' — 23 *slær*

bardagi battle, fight — 23 *bardaga*

áverki wound, bodily injury inflicted — 24 *áverkar*

refr nickname, 'the Fox' — 24

virðuligr honourable, worthy, distinguished — 25

IN CONTEXT

3 **sem** where (introducing the place clause: 'to where he said...')

4 **því** því at = 'because' (causal phrase)

7 **hendi** idiom 'af hendi' = 'on the side of, on behalf of'

11 **fyrir** used with 'sunnan' to mean 'south of'

11 **margt** used substantively: 'many (men)'

13 **hit** used with comparative adjective to denote a region: 'the lower part'

17 **fyrir** fyrir utan together mean 'outside of'

18 **fyrir** fyrir ofan together mean 'above'

22 **þeir** idiomatic: 'Oddr and his men'

22 **þeim** idiomatic: 'Þórðr and his men'

24 **af** on Þórðr's side (i.e. among his men)

25 **við** likely refers to the narrating side, 'we'

25 **búit** idiomatic phrase 'svá búit' = 'things being so, at this point'

þrír urðu mjök sárir.

Þórðr snýr nú málinu til alþingis. Þeir ríða nú heim vestr, ok þykkir mönnum hallast hafa metorð Vestanmanna.

Nú ríðr Oddr á þingit. Hann sendi heim þræla sína með hross. Jórunn kona hans spurði tíðinda, er þeir komu heim.

Þeir kváðust engin segja kunna önnur enn þau, at sá maðr var einn kominn vestan ór Breiðafirði, at svara kunni Tungu-Oddi, ok var hans hljómr ok rödd sem gríðungr gelldi.

Hon kvað þat engi tíðindi, þótt honum væri svarat sem öðrum manni, enn kvað þó þat hafa gørst at tíðindum, at eigi væri líkligra til. ‘Var þar ok bardagi’, sögðu þeir, ‘ok fellu fimm menn alls, enn margir urðu sárir’.

Enn áðr gátu þeir þess at engu.

Nú líðr þingit, ok verðr þar ekki til tíðinda. Enn er þeir mágar koma heim vestr, skifta þeir bústöðum, ferr Gunnarr í Örnólfsdal, enn Hersteinn tekr Gunnarsstaði. Eftir þetta lætr Gunnarr fœra til sín vestan við þann allan, sem Örn austmaðr hafði átt, ok flytja heim í Örnólfsdal. Tekr hann til síðan ok húsar upp bæinn í annat sinn, þvíat Gunnarr var allra manna hagrastr; hann var ok um alt atgervismaðr, ok manna best vígr ok hinn vaskasti í öllu.

CHAPTER 15

Nú líða stundir fram allt til þess at menn ríða til þings; er nú mikill viðbúnaðr í heruðunum; ríða nú hváirtveggju ákafa fjölmennir.

Ok er þeir Þórðr gellir koma á Gunnarsstaði, er Hersteinn sjúkr, ok má eigi fara til þings; selr hann nú öðrum í hendr sakirnar. Eftir voru hjá honum þrír tigr manna.

Nú ríðr Þórðr til þings. Hann safnar at sér vinum sínum ok frændum, ok kemr snemma til þings; enn þingit var þá undir Ármannsfelli; ok svá sem flokkar

sárr wounded; sore, painful — 1, 11 sárir

alþingi the general assembly, Althing — 2 alþingis

hallask to have declined — 3 hallast

metorð honour, rank, esteem — 3

vestanmaðr man from the west — 3 Vestanmanna

þræll slave, thrall — 4 þræla

hross horse — 4

tíðindi news, tidings — 5 tíðinda

vestan from the west — 7, 15

hljómr sound, noise — 7

rödd voice — 7

gríðungr bull — 8

gjalla resound, ring, shriek — 8 gelldi

þótt although, even though — 9

líkligr likely, probable — 10 líkligra

bardagi battle, fight — 10

fimm five — 11

alls in all, altogether — 11

mágr kinsman by marriage (brother-in-law, father-in-law, son-in-law) — 13 mágar

skifta divide, share; exchange, change — 14

bústaðr dwelling place, homestead, residence — 14 bústöðum

fœra bring, convey — 15

austmaðr Norwegian, man from the East — 16

húsa provide with houses, build on — 16 húsar

bœr farmstead, farm buildings, town — 17 bæinn

hagr most skilled of all men — 17 hagrastr

atgervismaðr man of great accomplishments, highly skilled man — 18

vígr able to fight, skilled in arms — 18

vaskr valiant, brave, manly — 18 vaskasti

viðbúnaðr preparation, readiness — 19

herað district, countryside — 20 heruðunum

hváirtveggi each of two, both — 20 hváirtveggju

ákafi used adverbially: at full speed, hard — 20 ákafa

fjölmennr with many people, well attended — 20 fjölmennir

sjúkr sick, ill — 21

selja transfers, hands over — 22 selr

tigr forms 'thirty' with þrír — 22 tigr

safna gather, collect, assemble — 24 safnar

frændi kinsman, relative — 24 frændum

snemma early — 25

flokkar band, troop, company — 25 flokkar

IN CONTEXT

10 **at** used here to mean ‘as’ introducing a predicate role: ‘as news’

10 **til** used absolutely, meaning ‘in that respect’ or ‘to be expected’

12 **at** part of idiom ‘at engu’ = not at all

13 **til** part of the idiom ‘til tíðenda’ meaning ‘of note, worth telling’

16 **til** part of phrasal verb ‘taka til’ - begin, set about

18 **manna** among men (partitive genitive)

19 **allt** used adverbially with ‘til þess’ to mean ‘right up until’

19 **þess** forms correlative ‘allt til þess at’ = ‘until’

21 **þeir** ‘þeir Þórðr gellir’ means ‘Þórðr Gellir and his companions’

22 **hendr** idiom: into another’s hands

koma hefir Þórðr liðsdrátt mikinn.

Nú er sén ferð Tungu-Odds. Ríðr Þórðr þá í mót honum ok vill eigi at hann nái þinghelginni. Oddr ríðr með þrjú hundruð manna. Þeir Þórðr verja þingit, ok slær þá þegar í bardaga; tekst brátt mannfall, enn allmargir urðu sárir. Þar fellu sex menn af Oddi, þvíat Þórðr var miklu fjölmennari.

Þetta sjá góðgjarnir menn, at þau vandræði mundu afstanda, ef þingheimrinn berðist, at seint mundi boetr bíða. Er þá gengit í milli ok verða skildir, ok snúit málum til settar, ok var Oddr ofrliði borinn, ok varð undan at láta, fyrir því at bæði var, at hann þótti þyngra málahlut eiga at flytja, enda varð hann aflvani fyrir liðs sakir. Var þá þat mælt, at Oddr mundi tjalda á brottu ór þinghelgi, enn ganga til dóma ok at nauðsynjum sínum, fara með sik spakliga, sýna önga þrjósku né hans menn. Sitja menn nú yfir málum ok reyna at setta þá. Þórðr gellir talaði þá langa tölu ok snjalla at lögbergi, ok tjáði þat, hversu illa at mönnum gegndi þat, at fara í ókunnig þing at sækja um víg eðr harma sína at reka, ok sagði nú hversu mikít at honum varð fyrir, áðr hann gat þessu máli til skila komit ok kvað mörðum manni mein mundu at verða þessu vandræði, ef eigi væri boetr á ráðnar; fyrir því, sagði hann, at hér til hafa þat lög verit, at sakir skal sækja á því þingi, er næst er vetfanginu; enn þá er landinu var skift í fjórðunga, var svá skipat, at þrjú voru þing í fjórðungi hverjum, nema í Norðlendingafjórðungi, þar voru fjögur, ok því svá, at þeir urðu eigi á annat sáttir; þeir er voru fyrir norðan Eyafjörð vildu eigi þangat sækja þing, enda eigi í Skagafjörð, þeir er fyrir vestan voru; enn þó

liðsdrátt gathering or mustering of a force of men — 1 *liðsdrátt*

ná reach or gain the protection of the assembly's sanctity — 2 *nái*

þinghelgi the sanctity or legal peace of the assembly — 3 *þinghelginni* · 10

hundruð hundred (often the long hundred, 120) — 3 *hundruð*

verja defend, guard — 3

slá impersonal: 'it breaks out (into battle)' — 4 *slær*

bardagi battle, fight — 4 *bardaga*

takask a slaughter breaks out — 4 *tekst*

brátt soon, quickly — 4

mannfall slaughter, loss of men in battle — 4

allmargr very many — 4 *allmargir*

sárr wounded; sore, painful — 4 *sárir*

sex six — 5

fjölmennr with many people, well attended — 5 *fjölmennari*

góðgjarn well-meaning, benevolent — 6 *góðgjarnir*

vandræði difficulty, trouble — 6, 16

afstanda to arise, result, ensue — 6

þingheimr assembly crowd, those attending the þing — 6 *þingheimrinn*

berjask fight, do battle — 7 *berðist*

seint slowly, late — 7

boet compensation, amends — 7 *bætr*

bíða be delayed, be slow in coming — 7

sátt settlement, reconciliation, peace agreement — 8 *settar*

ofrlið superior force, overwhelming numbers — 8 *ofrliði*

þungr heavy; difficult, grievous — 9 *þyngra*

málahlutr share/part in a lawsuit — 9 *málahlut*

enda and also, and yet — 9, 21

aflvani lacking strength, powerless — 9

tjalda pitch a tent, hang with tapestries — 10

dómr judgement, verdict; court — 11 *dóma*

nauðsyn need, necessity, urgent business — 11 *nauðsynjum*

spakliga wisely, calmly, quietly — 11

öngr no, none — 11 *önga*

þrjózka obstinacy, stubbornness, defiance — 11 *þrjósku*

né nor — 12

reyna try, test; experience, prove — 12

sætta reconcile; (mid.) come to terms — 12

langr long — 13 *langa*

snjallr eloquent; able, valiant — 13 *snjalla*

lögberg the Law Rock (at the Althing) — 13 *lögbergi*

tjá show, tell; avail, be of use — 13 *tjáði*

gegna suit, be fitting; mean, signify — 13 *gegndi*

ókunnigr unknown, unfamiliar; ignorant — 14 *ókunnig*

sækja seek, attack; prosecute at law — 14, 17, 21

harmr grief, sorrow — 14 *harma*

skil knowledge, understanding; distinction — 15 *skila*

mein harm, injury; ailment — 16

bót remedy, improvement; compensation, atonement — 16 *bætr*

lög law — 17

næstr nearest, next — 18 *næst*

vettvangr the scene of the deed, place where the act occurred — 18 *vetfanginu*

skifta divide, share; exchange, change — 18 *skift*

fjórðungr quarter, fourth part; quarter of Iceland — 18 *fjórðunga* · 19 *fjórðungi*

skipa it was arranged — 18 *skipat*

fjórir four — 19 *fjögur*

sáttir reconciled, at peace, in agreement — 20 *sáttir*

norðan from the north — 20

vestan from the west — 21

IN CONTEXT

2 **í** part of the idiom 'í mót e-m' meaning 'to meet someone'

2 **mót** used with 'í' as 'í mót' = 'to meet'

3 **Þeir** used with a following name: 'Thord and his men'

5 **miklu** used adverbially to intensify the comparative: 'much more'

15 **fyrir** idiom 'varð fyrir' – happened, occurred as an obstacle

15 **komit** used with 'geta' to mean 'managed to bring'

17 **því** 'fyrir því' = therefore

17 **til** 'hér til' = hitherto, up to now

skyldi jöfn dómnefna á alþingi ór þeira fjórðungi sem ór einhverjum qðrum. Af því skal einn maðr þaðan sitja fyrir forráðsgoðorð, at þeir goðar vildu allir setit hafa. Enn síðan voru sett fjórðungsþing. Svá sagði mér Úlfheðinn Gunnarsson. Nú er setit at málunum, ok horfir Oddi þungliga fyrir þat mest at mikit ofrefli var í móti.

CHAPTER 16

Enn nú skal segja nqkkut af Hersteini, at honum létti brátt sóttarinnar, er þeir riðu til þingsins; ferr hann þá í Qrnólfsdal.

Þat var einn morgin snemma, at hann var í smiðju, þvát hann var manna hagrastr á járn.

Þá kemr þar bóndi einn, sá er Qrnólfr hét, ok sagði svá: ‘sjúk er kýr mín, ok bið ek þik, Hersteinn, at þú farir at sjá hana; þykkir oss nú gott at þú ert aftr kominn, ok hqfum vér þá nqkkut svá iðgjöld fQður þins, er oss varð at mestu gagni’.

Hersteinn svarar: ‘eigi hirði ek um kú þína ok kann ek eigi at sjá, hvat henni er til meins’.

Bóndi svarar: ‘mikill er þó munr, at faðir þinn gaf mér kúna, enn þú vilt eigi sjá hana’.

Hersteinn svarar: ‘ek gef þér aðra kú, ef þessi deyr’.

Bóndi svarar: ‘þat vil ek fyrst þiggja, at þú sjáir þessa’.

Hersteinn sprettr þá upp ok verðr hermt við, ok gengr út ok bóndinn með honum; snúa síðan í veg til skógar; liggr þar ein sneiðigata ok skógrinn á tvær hendr. Ok er Hersteinn ferr klifgötuna, nemr hann staðar; hann var allra manna skygnastr.

Hann mælti þá: ‘kom þar fram skjöldr í skóginum’.

Bóndi þagði.

Hersteinn mælti: ‘hefir þú svikit mik, hundrinn þinn? Nú ef þú ert í nqkkurum

jafn even, equal, level — 1 jöfn

dómnefna nomination or appointment of judges to a court — 1

alþingi the general assembly, Althing — 1

fjórðungr quarter, fourth part; quarter of Iceland — 1 fjórðungi

einnhverr some, a certain — 1 einhverjum

forráðsgoðorð a chieftaincy (goðorð) with presiding authority — 2

fjórðungsþing quarter assembly, district þing — 3

horfa the situation looks/appears — 4 horfir

þungliga heavily, with difficulty, coldly — 4

mest most, to the greatest degree — 4

ofrefli overwhelming odds, more than one can manage — 4

nokkurr some, someone, a certain one — 6 nqkkut

léttu used impersonally: his illness abated — 6 létti

brátt soon, quickly — 6

sótt sickness, illness — 6 sóttarinnar

morgunn morning — 8 morgin

snemma early — 8

smiðja smithy, forge — 8 smiðju

hagr skilful, handy (esp. as a craftsman) — 9 hagrastr

járn iron; iron weapon, fetters — 9

sjúkr sick, ill — 10 sjúk

kýr cow — 10 · 13, 17 kú · 15 kúna

iðgjald compensation, recompense — 12 iðgjöld

gagn use, benefit, advantage — 12 gagni

hirða keep, store, tend; care about — 13 hirði

mein harm, injury; ailment — 14 meins

munr difference, degree; desire, mind — 15

deyja die — 17 deyr

fyrst first, firstly — 18

spretta spring, leap up — 19 sprettr

herma he is provoked/offended (idiom: verða hermt við) — 19 hermt

vegr way, road; manner; honour, glory — 20 veg

skógr wood, forest — 20 skógrinn · 20 skógar · 23 skóginum

sneiðigata a narrow, slanting path — 20

klifgata steep or climbing path — 21 klifgötuna

staðr part of the idiom ‘nema staðar’, meaning to stop — 21 staðar

skygn keen-sighted, sharp-eyed — 22 skygnastr

þegja be silent, keep quiet — 24 þagði

svikja betray, deceive — 25 svikit

hundr used as an insult, calling him ‘you dog’ — 25 hundrinn

IN CONTEXT

20 ein used as indefinite article: ‘a’

20 á used in the idiom ‘á tvær hendr’ meaning ‘on both sides’

21 hendr refers to ‘sides’ rather than literal hands, as in ‘on both sides’

21 nemr idiomatic with ‘staðar’: to stop, halt

23 fram used with koma to mean ‘appear, come forth’

særum at leyna, þá leggst þú niðr í gøtuna ok tala ekki orð; enn ef þú görir eigi þetta, þá mun ek drepa þik’.

Bóndinn leggst þá niðr; enn Hersteinn snýr heim ok kallar á menn sína. Þeir taka vápn sín ok fara síðan í skóginum, ok finna Qrnólf í gøtunni. Þeir biðja hann fara með sér þangat, sem mælt var at þeir skyldu finnast. Nú fara þeir þar til er þeir koma í eitt rjóðr.

Þá mælti Hersteinn til Qrnólfs: ‘eigi vil ek skylda þik til at tala, enn far nú sem fyrir þik var lagit’.

Bóndi hleypr þá upp á hól einn ok blístrar hátt. Síðan hlaupa þar fram tólf menn, ok var þar Hænsa-Þórir fyrir flokki, enn þeir Hersteinn taka þessa menn höndum ok drepa. Höggr Hersteinn sjálfr höfuð af Þóri ok hefir með sér. Ríða nú síðan suðr til þings ok segja þar þessi tíðindi. Verðr Hersteinn ágætr mjök af þessu verki ok fær af virðing mikla sem von var at.

Nú er setit yfir málum manna, ok verða þær málalyktir, at Arngrímr goði verðr sekr fullri sekt, ok allir þeir er at brennunni voru, nema Þórvaldr Oddsson; hann skyldi vera utan þrjá vetr ok eiga þá útkvæmt; gefit var fé fyrir hann ok svá til farningar qðrum mōnnum. Þórvaldr fór utan um sumarit, ok var leiddr upp á Skotland ok þjóðr þar.

Nú eftir þetta var slitit þinginu, ok þykkir mōnnum Þórðr vel ok skōrulíga hafa fylgt þessum málum.

Arngrímr goði fór ok utan um sumarit, ok er þat eigi ákveðit, hversu mikit fé goldit var; lýkr á þá leið þessum málum.

Ríða menn síðan heim af þingi, en þeir fara utan sem mælt var, er sekr voru.

CHAPTER 17

Gunnarr Hlífarson sitr nú í Qrnólfsdal ok hefir húsat vel; hann hafði selfōr ok var mannaftt heima.

leyna hide, conceal — 1

gata path, road, way — 1 *gøtuna* · 4 *gøtunni*

skógr wood, forest — 4 *skóginum*

finnask meet, find each other — 5 *finnast*

rjóðr clearing, glade — 6

skylda oblige, be obligatory — 7

hóll hill, hillock — 9 *hól*

blístra whistle — 9 *blístrar*

hátt loudly — 9

tólf twelve — 9

flokkr band, troop, company — 10 *flokki*

sjálfr self, oneself — 11

sér himself, herself, itself (reflexive) — 11

ágætr excellent, distinguished — 12

verk work, deed, task — 13 *verki*

virðing honour, esteem, reputation — 13

vanr accustomed, used to; also lacking, wanting — 13 *von*

málalykt outcome, settlement of a case — 14
málalyktir

sekr guilty, condemned, outlawed — 15 · 15 *sekt* · 23
sekr

fullr full — 15 *fullri*

brenna burning, house-burning, fire — 15
brennunni

útkvæmt the right to return to Iceland — 16

farning conveyance, passage, transport — 17
farningar

leidda taken up-country, brought inland — 17 *leiddr*

þjá to oppress, enslave, treat as a thrall — 18 *þjóðr*

slíta ended, dissolved (of an assembly) — 19 *slitit*

skōrulíga boldly, nobly, handsomely — 19 *skōrulíga*

ákveða appoint, fix, determine — 21 *ákveðit*

húsa provide with houses, build on — 24 *húsat*

selfōr moving to or use of a shieling; summer pasturing — 24

mannafátt short of people, few in number — 25

IN CONTEXT

3 **leggst** lies down (reflexive use)

5 **til** forms the phrase ‘þar til er’ meaning ‘until’

6 **eitt** used indefinitely: ‘a certain’

8 **fyrir** idiomatic with ‘leggja’: ‘lagt fyrir e-n’ = destined or determined for someone

8 **lagit** part of idiom meaning ‘was destined/appointed’

10 **þeir** they (with Hersteinn: ‘Hersteinn and his men’)

11 **höndum** idiom: ‘take by the hands’ = capture, seize

13 **af** used adverbially without an expressed object, meaning ‘from it’

13 **at** used adverbially without an expressed object, completing ‘ván var at’ = ‘as was to be expected’

16 **vetr** used as a unit meaning ‘years’

22 **á** used in idiom ‘á þá leið’ = ‘in that way’

Jófríðr, dóttir Gunnars, átti sjer tjald úti, þvíat henni þótti þat óðaufligra. 1

Einn dag berr svá til, at Þóroddr son Tungu-Odds, ríðr í Þverárhlíð. Hann kemr í Qrnólfsdal um farinn veg, ok gengr inn í tjaldit til Jófríðar. Hon heilsar honum vel. Hann sest niðr hjá henni, ok taka þau tal sín á milli, ok í því kemr sveinn frá selinu ok biðr Jófríði at taka ofan klyfjar með sér. Þóroddr ferr til ok tekr ofan 5 klyfjarnar, enn sveinninn ferr síðan í brott ok kemr til sels.

Gunnarr spyr, hví honum yrði nú svo fljótt. Hann svarar øngu.

Gunnarr spurði: ‘sattu nökkut til tíðinda?’ ‘Alls ekki’, kvað sveinninn. ‘Nei’, sagði Gunnarr, ‘þannig ertu í bragði, sem nökkut hafi þér fyrir augu borit, þat sem þér þykkir umræðu vert, ok seg mér ef svá er; eðr er nökkut manna komit til 10 bæarins?’ ‘Øngan sá ek kominn’, sagði sveinninn. ‘Þú munt nú segja verða’, sagði Gunnarr, ok tók sviga einn mikinn, ok ætlar at berja piltinn með; ekki fekk hann af honum heldr enn áðr.

Eftir þat fekk Gunnarr sér hest, ok hleypr á bak, ok ríðr skyndiliga ofan til vetrhúsa með hlíðinni. 15

Jófríðr getr at líta ferð fōður sins ok sagði Þóroddi, ok biðr hann ríða á brott; ‘vilda ek gjarna’, sagði hon, ‘at eigi hlytist illt af mér’.

Þóroddr segist munu bráðliga ríða.

Gunnarr ber fljótt at ok hleypr af baki; gengr þegar inn í tjaldit. Þóroddr heilsar honum vel; enn Gunnarr tók kveðju hans ok spurði síðan, hví hann væri þar kominn. 20

Þóroddr sagði, at svá bar til um ferðir hans; ‘ok vil ek þó ekki göra til fjandskapar við þik; enn vita vil ek, hverju þú vilt svara mér, ef ek bið Jófríðar dóttur þinnar’, segir hann.

Gunnarr svarar: ‘eigi mun ek gifta þér dóttur mína við þessa meðferðina; hefir nú 25 ok í odda staðist með oss um hríð’.

Síðan reid Þóroddr heim.

tjald tent, awning, hanging — 1·3,19 *tjaldit*

úti outside, out of doors — 1

óðaufligr less dull, less tedious — 1 *óðaufligra*

vegr way, road; manner; honour, glory — 3 *veg*

heilsa greet — 3,19 *heilsar*

setjask sit down — 4 *sest*

tal talk, conversation; count, number — 4

sel shieling, mountain dairy hut — 5 *selinu*·6 *sels*

klyf pack, load (on a pack-horse) — 5 *klyffjar*

klyfjar pack, load carried by horse — 6 *klyffjarnar*

hví why — 7,20

fljótr used predicatively to describe a sudden feeling or premonition — 7,19 *fljótt*

enginn no one, none — 7 *øngu*

nokkurr some, someone, a certain one — 8 *nökkut*

tíðindi news, tidings — 8 *tíðinda*

nei no — 8

þannig thither, that way; thus — 9

bragð describes Gunnarr's demeanor/appearance — 9 *bragði*

nökkut something, somewhat — 9,10

auga eye — 9 *augu*

umræða talk, discussion — 10 *umræðu*

verðr worth, worthy, deserving — 10 *vert*

bær farmstead, farm buildings, town — 11 *bæarins*

svigi switch, thin rod — 12 *sviga*

berja strike, beat; (reflexive) fight — 12

piltr boy, lad — 12 *piltinn*

skyndiliga quickly, hastily — 14

vetrhús winter quarters, the main farmhouse (as opposed to a shieling) — 15 *vetrhúsa*

hlíð slope, hillside — 15 *hlíðinni*

gjarna gladly, willingly — 17

hljóta befall, come about — 17 *hlytist*

bráðliga quickly, soon — 18

hleypra jumps, leaps — 19 *hleypr*

kveðja greeting, salutation — 20 *kveðju*

fjandskapr enmity, hostility — 22 *fjandskapar*

gifta give in marriage; (mid.) marry — 25

meðferð conduct, handling, treatment — 25

meðferðina

staðask come to a head, reach a critical point (of conflict) — 26 *staðist*

hríð while, spell of time; storm, snowstorm; onslaught, attack — 26

IN CONTEXT

2 **til** part of the idiom ‘berr til’ meaning ‘it happens’

4 **á** between (as part of ‘á milli’)

4 **í** at that moment (idiom: í því)

7 **yrði** used impersonally: ‘it came upon him’

8 **Alls** used adverbially with ‘eigi’ meaning ‘not at all’

9 **ertu** contraction of ‘ert þú’ — ‘you are’

9 **borit** ‘borit fyrir augu’ — to come before one’s eyes, to notice

11 **verða** expresses necessity: ‘will have to say’

12 **einn** used as an indefinite article: ‘a switch’

12 **með** used postpositionally without an explicit object, meaning ‘with it’ (i.e. the switch)

14 **bak** the horse’s back

22 **bar** used impersonally with ‘til’: ‘it happened’

22 **til** part of idiom ‘bera til’ meaning ‘to come about, happen’

23 **bið** propose marriage to (governs genitive of the woman)

CHAPTER 18

Þat var einn dag at Oddr segir, at eigi mundi illa fallit, at hafa nokkurar landsnytjar af Qrnólfsdal, ‘þar er aðrir menn hafa sest á eigur mínar at røngu’.

Konur sōgðu þat til liggja; ‘gørist fé hardla nytlétt, ok mun þá miklu betr mjólka ef svá er breytt’. ‘Þá skal þangat fénu halda’, sagði Oddr, ‘þvíat þar eru hagar góðir’.

Þá sagði Þóroddr: ‘ek mun bjóðast til at fylgja fénu ok mun þá óágengilgra þykkja’.

Oddr segist þat gjarna vilja. Ok fara þeir nú með fénu; ok er þeir eru langt komnir, segir Þóroddr, at þeir skyldu þangat halda fénu, at þeir fá versta haga, ok skermstl eru mest.

Nú líðr nóttin af hendi, ok reka þeir heim féit um morgininn; ok er konur hafa mjólk, þá kveða þær aldri jafnilla nýst hafa sem þá, ok er þessa eigi oftar freistat. Líða nú svá stundir fram.

CHAPTER 19

Þat var einn morgin snemma, at Oddr kemr at máli við Þórodd son sinn; ‘þú skalt fara’, segir hann, ‘ofan í sveit ok safna mōnnum, ok vil ek nú reka menn af eignum vorum, enn Torfi skal fara upp um Hálsa, ok gōra þeim í kunnleika um þenna fund; vér skulum hittast við Steinsvað’.

Þeir gōra nú svá; safna þeir líði; fá þeir Þóroddr níu tigi manna; ríða síðan til vaðsins. Þeir Þóroddr koma fyrri til vaðsins.

Hann biðr þá ríða fyrir; ‘enn ek vil bíða fōður míns’, segir hann.

Ok er þeir koma at garði í Qrnólfsdal, er Gunnarr at gōra hlæss.

Nú rœðir sveinninn um, er var með Gunnari: ‘menn fara at bœnum eigi allfáir

landsnytjar use or benefit derived from land — 2

rangr used adverbially: ‘at røngu’ = wrongfully — 2
røngu

gerask become, happen — 3 gørist

hardla very, exceedingly — 3

nytlétt poor in milk-yield, low-yielding — 3

mjólk milk, give milk — 3 · 12 mjólk

breyta change, alter; behave, act — 4 breytt

hagi pasture, grazing land — 4 hagar · 9 haga

óágengilgr less troublesome, more manageable — 6
óágengilgra

gjarna gladly, willingly — 8

langt far, a long way — 8

verstr worst — 9 versta

skermstl shelter, protection (from weather) — 10

mestr most, greatest — 10 mest

nótt night — 11 nóttin

morgunn morning — 11 morgininn

jafnilla equally badly, as badly — 12

nýtast to yield (milk); to be of use — 12 nýst

oft often — 12 oftar

freista try, attempt, put to the test — 12 freistat

morgin morning — 14

snemma early — 14

sveit district, community; band of men — 15

safna gather, collect, assemble — 15, 18

eign property, possession, estate — 16 eignum

háls neck — 16 Hálsa

kunnleiki acquaintance, familiarity, knowledge of
someone — 16 kunnleika

hittask meet, encounter each other — 17 hittast

níu nine — 18

tigr níu tigr = ninety — 18 tigi

vað ford — 19 vaðsins

fyrri arriving ahead of the others — 19

bíða wait, await; suffer, endure — 20

garðr refers to the farmstead itself, not a fence — 21
garði

hlæss load, cartload — 21

rœða speak, talk, discuss — 22 ræðir

bœr farmstead, farm buildings, town — 22 bænum

allfár used with ‘eigi’ as litotes, meaning ‘quite
many’ — 22 allfáir

IN CONTEXT

1 fallit turned out (idiomatic for ‘fallit illa/vel’ =
turned out badly/well)

2 at forms idiom ‘at røngu’ meaning wrongfully

3 til used adverbially with ‘liggja’ to mean ‘be the
cause/reason (for it)’

3 liggja idiomatic ‘liggja til’ = to be the underlying
cause

3 miklu intensifies the comparative ‘better’

11 af idiomatic with ‘hendi’: ‘líðr af hendi’ = passes by,
goes past

11 hendi used idiomatically in ‘af hendi’ meaning
‘away, past’

11 þeir functions as personal pronoun ‘they’

14 einn used adverbially: ‘one morning’ i.e. ‘one day’

16 gōra idiom ‘gōra e-m í kunnleika’ = give notice,
inform

16 í part of idiom, not spatial: ‘give notice’

saman'. 'Já', sagði Gunnarr, 'svá er þat', ok gengr heim til bæarins, ok tók boga, þvíat hann skaut allra manna best af honum, ok þar helst til jafnat, er var Gunnarr at Hlíðarenda.

Hann hafði þá húsat vel bæinn; enn gluggr var á útihurðinni, sváat maðr mátti rétta út hofuð sitt. Hann stóð við hurðina með bogann.

Nú kemr Þóroddr at bænum, ok gengr at dyrum við fá menn, ok spyrr ef Gunnarr vill nökkura sætt bjóða.

Hann svarar: 'ek veit eigi at ek eigi nökkut at bæta; enn hitt væntir mik, áðr þér fáit mitt vald, at gríðkonur mínar muni stungit hafa nökkura þína félaga svefnþorni áðr ek hnigi í gras'.

Þóroddr svarar: 'satt er þat, at þú ert afbragð flestra manna, þeira sem nú eru uppi; enn þó má koma svá margt lið á móti þér, at þú getir eigi við staðit, þvíat faðir minn ríðr at garði með mikit lið, ok ætlar at drepa þik'.

Gunnarr svarar: 'vel er þat; enn þat munda ek vilja, at ek hefða mann fyrir mik áðr ek hnigi at velli; enn eigi gruna ek þat, þótt faðir þinn haldi lítt sættirnar'. 'Hina leið er', sagði Þóroddr, 'at vér viljum gjarna sættast, ok rétt nú fram hǫndina með góðum vilja þínum, ok gift mér Jófríði dóttur þína'.

Gunnarr svarar: 'eigi kúgar þú dóttur mína af mér; enn eigi væri þat fjarri jafnaði boðit sakir þín, þvíat þú ert góðr drengr'.

Þóroddr svarar: 'eigi mun þat svá virt af góðgjörnum mǫnnum, ok kann ek mikla þokk fyrir, at þú takir þenna kost með þeim máldögum sem því hæfir'.

Ok nú við umtölur vina sinna, ok annat þat, at honum þótti Þóroddr jafnan vel farit hafa með sínu máli, þá verðr þat af, at Gunnarr réttir fram hǫndina, ok lúka svá þessu máli.

CHAPTER 20

Nú í þessu kemr Oddr í tún, ok snýr Þóroddr þegar í mót fǫður sínum, ok spyrr,

já yes — 1

bœr farmstead, farm buildings, town — 1 bæarins ·
4 bæinn · 6 bænum

bogi bow — 1 boga · 5 bogann

skjóta shoot, thrust, push — 2 skaut

jafna idiom 'helzt til jafnat' = 'most fittingly compared' — 2 jafnat

húsa had built up the farm buildings — 4 húsat

gluggr window, opening — 4

útihurð outer door — 4 útihurðinni

svát so that — 4 sváat

rétt straighten, stretch out; set right — 5 · 16 rétt ·
23 réttir

hurð door — 5 hurðina

dyrr doorway, door — 6 dyrum

nökkurr some, a certain — 7 nökkura

sætt settlement, reconciliation, peace agreement —
7 · 15 sættirnar

bæta better, mend; pay compensation — 8

vænta impersonal: 'it seems to me, I expect' — 8
væntir

vald power over me, i.e. before you capture or
overpower me — 9

gríðkona servant woman, maidservant — 9
gríðkonur

stinga stab, pierce, thrust — 9 stungit

félagi companion, partner, comrade — 9 félaga

svefnþorn sleep-thorn, a magical thorn causing sleep
— 10 svefnþorni

hníga sink, bow down, decline — 10, 15 hnigi

gras grass, herb, plant — 10

afbragð outstanding one, one surpassing others — 11

uppi up, up above — 11

gæta watch over, take care of, guard — 12 getir

garðr fence, enclosure; yard, farmstead — 13 garði

vǫllr the battlefield (idiom: 'hníga at velli' = to fall in battle) — 15 velli

gruna suspect, have a misgiving — 15

lítt little, slightly, poorly — 15

gjarna gladly, willingly — 16

sætta be reconciled, come to a settlement — 16
sættast

vili will, wish — 17 vilja

gipta give her in marriage to me — 17 gift

kúga coerce, force, cow — 18 kúgar

fjarri far off, far from it — 18

jafnaðr fairness, equity, equal share — 18 jafnaði

drengr brave, honourable man; young man, fellow
— 19

virða regarded/thought of (impersonal passive-like use with munu) — 20 virt

góðgjarn well-meaning, benevolent — 20
góðgjörnum

þokk thanks, gratitude — 21

máldagi agreement, contract, terms — 21 máldögum

hæfa aim at, hit; be fitting, suit — 21 hæfir

umtala talk, discussion, persuasion — 22 umtölur

tún enclosed field, homefield, yard — 25

IN CONTEXT

2 helst superlative sense: most especially, best

12 móti used adverbially with í: 'against, in opposition'

12 staðit with fá, expresses 'be able to withstand'

22 þat this (fact), referring forward to the clause introduced by 'at'

23 verðr comes about (with 'af')

23 af part of phrase 'verða af' meaning 'to come about, result'

25 í part of the fixed phrase 'í mót' = towards, to meet

25 mót used with í: 'to meet'

hvat hann ætlar? Hann kveðst ætla at brenna bæinn ok svá mennina.

Þóroddr svarar: ‘á aðra leið er nú komit málinu, ok eru vit Gunnarr nú sáttir’, ok segir nú allt hve komit er. ‘Heyr hér á endemi’, segir Oddr, ‘væri þér þá verra, at eiga konuna, þótt Gunnar væri drepinn áðr, er mestr var vor mótstöðumaðr, ok höfum vér illt at verki at hefja þik’.

Þóroddr svarar ok mælti: ‘við mik skaltu nú fyrst berjast, ef eigi kemr oðru við’.

Ganga menn nú í milli ok setta þá fedga. Urðu þær málalyktir, at Jófríðr er gefin Þóroddi, ok líkar Oddi stórilla. Fara nú heim við svá búit. Eftir þat sitja menn at boði, ok unir Þóroddr allvel sínu ráði.

Ok at vetri afliðnum ferr Þóroddr útan, þvíat hann hafði spurt at Þórvaldr bróðir hans var í höftum, ok vildi leysa hann með fé. Hann kemr til Noregs ok kom eigi út síðan, ok hvárgi þeira bræðra.— Oddr tók nú at eldast mjök; ok er hann spurði þat, at hvárgi sona hans mundi tilkoma, tók hann sótt mikla, ok er at honum tók at þrængva, mælti hann við vini sína, at þeir mundi flytja hann upp á Skáneyjarfjall, þá er hann væri dauðr, ok kvaðst þaðan vildu sjá yfir tunguna alla; ok svá var gørt.

Enn Jófríðr Gunnarsdóttir var síðan gefin Þórsteini Egilssyni at Borg, ok var hinn mesti kvennskörungur.

Ok lýkr þar Hænsa-Þóris sögu.

brenna burn — 1

bær farmstead, farm buildings, town — 1 *bæinn*

sáttir reconciled, at peace, in agreement — 2 *sáttir*

hvé how — 3 *hve*

endemi idiomatic exclamation of astonishment or indignation — 3

verri worse — 3 *verra*

þótt although, even though — 4

mótstöðumaðr adversary, opponent — 4

verk the deed/business (of supporting you) — 5 *verki*

hefja to raise up, support, champion — 5

fyrst first, firstly — 6

berja berjast: to fight (each other) — 6 *berjast*

sætta reconcile; (mid.) come to terms — 7

fedgar father and son(s) — 7 *fedga*

málalykt outcome, settlement of a case — 7
málalyktir

líka with ‘stórilla’, means ‘to be greatly displeased’ — 8 *líkar*

stórilla very badly, very ill — 8

boð invitation, feast; command, offer — 9 *boði*

una be content, be satisfied with — 9 *unir*

allvel very well — 9

afliða pass, elapse (of time) — 10 *afliðnum*

hapt held captive, in bondage — 11 *höftum*

leysa loosen, release, set free; settle, redeem — 11

nóregr Norway — 11 *Noregs*

hvárgi neither of two — 12, 13

elda grow old (in the middle voice); kindle a fire — 12 *eldast*

tilkoma to come, arrive — 13

sótt sickness, illness — 13

þrængva the illness worsening/pressing hard on him — 14

dauðr dead — 15

kveðask say of oneself, declare — 15 *kvaðst*

borg stronghold, fortified town; rocky height — 17

kvennskörungur outstanding woman, woman of great character — 18 *kvennskörungur*

ljúka comes to an end, concludes — 19 *ljúkr*

saga story, tale, history — 19 *sögu*

IN CONTEXT

2 **á** idiom ‘á aðra leið’ = ‘otherwise, differently’

2 **komit** impersonal: ‘has turned out’ (in the matter)

3 **komit** impersonal: ‘has come about, turned out’

3 **Heyr** used as an exclamation: ‘Listen!’

3 **á** used with ‘heyra’ meaning ‘to listen to/hear about’

6 **skaltu** contains enclitic þú (‘you’): skalt+þú

6 **við** part of idiom ‘koma við’ meaning ‘apply, be the case, matter’

7 **í** forms fixed phrase ‘í milli’ meaning ‘in between’

8 **búit** idiom ‘við svá búit’: leaving matters as they stood, without further settlement

12 **út** back to Iceland (idiom: koma út)

12 **þeira** of them (partitive genitive)

13 **at** used with ‘honum’ to express the illness pressing upon him

15 **vildu** irregular form used here as an infinitive after ‘kvaðst’, meaning he wished/wanted